

СОВЕТ УЗБЕКИСТОННИ

Газета
1918 йил 21 июндан
чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 272 (20. 240) • 1988 йил 24 ноябрь • пайшанба Баҳоси 3 тийи.

ПУДРАТ ҚЎЛ КЕЛДИ

Бу йил 80 гектар ерда деҳқончилик қилдик. Ваъдани 265 тонна «оқ олтин» еттиштириш эди. Бригада кенгаши сентябрь ойи бошида ҳосилни чамаলাб қўриб, пахта-таъмиз анча мўлжалини аниқлади.

Пайкалларнинг ҳаммаси пудратчиларга бўлиб берилганди. Кенгаш улар қандай иш олиб бораётганлигини мунтазам кузатиб борди. Айниқса, дефолиация сифатли ўтказилди. Теримга 2 та машина киритилди. 13 октябрдаёқ йиллик план бажарилиб, Гектар бошига 33 центнердан ҳосил олдик. Қўпгина пудратчиларимиз бу кўрсаткични 38-39 центнердан ҳам оширдилар.

Колхозимиз деҳқонлари ҳам планини ортиғи билан адо этдилар. 5700 тоннадан кўпроқ саноат хом ашёси топирилди. Ҳақимжон Жабборов, Исmoil Узоқов, Абдурахим Абдуллаев, Хайрулла Сайдуллаев бошқариб бригадалар галаба маррасини «барвақ» эгалладилар. Айни кунларда ҳосилдан бўшган ерларни агротехника талаблари асосида келгуси йилга пухта тайёрламоқдамиз.

А. ҒОҒУРОВ,
Тўрақўрғон районидан
«Партия XXV съезди» колхозининг бригадаси бошлиғи.

ЛЕНИНГРАД

Ленинград «Красний избороже» бирлашмаси коллективини Тельятин автомобилсозларининг илтимосига биноан рангли металлдан иланган загатоваларни етказиб беришни ташлаштиришди. «Автоматизация» автоматлашган пайвандлаш агрегатлари учун электрод ленталари жўнатилди. Бу ленталар «Жигули» машиналари кузовларини янгида қўланилади. Металлургия «Искра» конвейерини барча бўғимларида ускуналар иш унингизда да ошириб илтимосига биноан буюртмачиларга зарур етказмаган ҳолда автомобилсозларнинг бу илтимосини қондиришга эришилди.

РИГА

Германия Демократик Республикаси кемасозлик корхонасида қўрилган янги пассажир тепловозиди совет дипломати Георгий Чичерин номи билан аталди. Тўрт палубали кемга 330 дан ортққ пассажир етказиши мумкин бўлган бу тепловоз Ригага келди. У немис йилнинг май ойига ҳақ ерда қолади. Рига экскурсиялар бюроси денгиз қатни муважжуд вақта меҳмонхона сифатида фойдаланиш учун кемаини ижарага олган.

АБАКАН

Саяногорск шаҳрида тузилган «Исток» кооперативини ўз мажбуриятини фақат давлат нарҳида сотишда ва катта фойда олинмоқда. Бунинг сари шунданки, ўрмон саноати хўжалиқлари ёғоч кесиб иштирокида қўлиб кетган чиқиндилардан фойдаланимоқдалар. Пўстлоқ, шох-шаббалар илгарилари ёғич юбориларди. Қўпгина эса, қўлдан эрра ушлаган кишилар тайёганда қиқиб кетгач, уюм уюм шох-шаббалар қоларди. Энди бундай манзарани кўрмасиз. Чиқиндиларнинг ҳаммасидан фойдаланилмоқда. Улардан тахталар, қалта-қалта тўсинлар, кундалар ва шунга ўхшаш керакли нарсалар тайёрланмоқда. Кооператорлар янги вақт ичида ўз мажбуриятини турларини янгида йўналтиришди. Реализастирилган. Пўстлоқдан қатрон, икка баргли даракларнинг баргидан шифобаш пихта мойи тайёрланади.

ЧОРЖУЯ

«Чарджоубоводстрой» трестини мелiorаторлари Туркистон жанабулдаги хўжалиқларга бетон етказинган қўп километрни суғориш каналини дастлабки навбатини фойдаланишга ташлаштирилди. Натижанда 3 минг гектардан ортққ кўроқ ерларни обн ҳаёт билан таъминлаш имконияти туғилди. Бу ерде озунга ва галла экинлари еттиштирилди. Бетон қопламалари ерни шўр босимдан асрайди суи ирофарчилигини анча камайтиришга имкон беради. Белгиланган муддатларга кўра, каналнинг биринчи навбати қўрилишидаги барча ишлар йил охирида тугалланиши керак эди. Лекин пудрат усулига ўтган коллектив топириш мўддатидан олдин уйдади. Ун илгик гектардан ортққ майдонини суғоришга мўлжалланган бутун суғориш комплексини келаси йили фойдаланишга топириш мўлжалланган.

ВЛАДИВОСТОК

Экология жихатидан тоза муҳит ҳақда балкичилар меҳнат шартларини яхшилаш учун кўрашаётганларнинг иттифоқидан лаёбо бўлди. Бу «Игениа» кооперативидир. Кооператив Узоқ Шарқ ҳаваси санитария-эпидемиология станцияси ёш атракторини ташаббус билан қўздирди. Кооператив касб-кор кассалиқлари олдин олши қўздан тазбирлар ишлаб чиқарди.

УЛЬЯНОВСК

Ульяновск шаҳар агросаноат бирлашмаси ходимлари сули ёрмасидан печенье тайёрлашни ўзлаштирдилар. Илгари резавор мевалардан икка тайёрланадиган ва суғини ун илгикда бекор ётган собик завод биносидан бир неча кунда давлат саноати мажбуриятини чинариш қўзғатилган ва бўлган икка тосилган чех фойдаланишга топиришди. Волга бўйи шаҳри етатчи корхоналаридан меҳнат қилаётган омилкорлар иштироқида печенье тайёрлаш учун зарур ускуналарнинг кўп қисминини тайёрлаб берди. (ТАСС)

ЙИЛИМИЗНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙЛИК!

Республикамиздаги илғор меҳнат коллективларининг шиори ана шундай

Уй-жой қурилиши — умумхалқ иши ДАВР ТАЛАБИ

Колхозимиз коллективини бу йил 3 миллион 532 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариши керак. Утган 10 ойда 2 миллион 990 минг сўмлик иш бажардик. Бош пудрат бўйича 10 ойлик план ортиғи билан адо этилди. Яна 542 минг сўмлик иш бажарсак, йилни муваффақиятли яқунлайимиз. Бунинг учун барча имкониятларга эгамиз.

Уй-жой қурилишига алоҳида эътибор беряймиз. Йил бошидан бери 4625 квадрат метр уй-жой қўрдик. Шу соҳа бўйича 10 ойлик план 102 процент адо этилди. Қурилиш-монтаж ишларини таъминлаш учун маълум материалларни талаб-тарғаб сарфлаш хисобига 320 минг сўм соф фойда қўрилди.

«Россия» колхозидан 250 квадрат метрли дала уйи қўрдик. Хўжаобод ипакчилик совхозидан 12 та, «Ўзбекистон» колхозидан 6 та кооператив уй қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу уйларнинг ҳар бири 3 хонали, олдин айвон бўлиб, 96 квадрат метр фойдалан майдонга эга. «Коммуна» совхозидан 8 та, Абдулла Набиев номи колхозидан 3 та янча тартибда уй бунёд этилди. Янча тартибда қўрилган уйларга кўчиб янганлар 2 йилдан кейин уйнинг пулини уза бошлайдилар.

Булардан ташқари Хўжаобод район марказидан 16 квартиралар уй қўриб бердик. Бу уйнинг фойдалан майдонини 1243 квадрат метр. Янги уйнинг ёнида яна битта уй—16 квартиралар турар жой қад ростлагани. Ун ҳам йил охирида қўриб биттаёзимиз. Лекин биз яхши ишлаганимиз учун дақиқ эшитадиган бўлиб турибмиз. Гап шунданки, Андижон область иқроия комитетининг капитал қурилиш бўлими (бошлиғи Мўминжон Масроҳов) шу уй қурилиш бўлимига бу йил 100 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариши планлаштирган. Биз эса 200 минг сўмлик иш бажариб, 1989 йилда фойдаланишга топириши керак бўлган уйи хозир қўрилайлик дедик. Янги қонда бўйича пландан ташқари иш бажариш таққиланган экан. Шунинг учун қурилишни тўхтатиб қўйиб, кел-

гуси йилда давом еттиришимиз керак эмиш.

Лекин район марказидан аҳолини уй-жой билан таъминлаш ночор аҳволда. Район иқроия комитети шунини ҳисобга олиб, биздан 16 квартиралар уй қурилишни тезроқ тугаллашни талаб қилляпти. Биз эса пландан ташқари бажариладиган иш учун жами 220 минг сўм пулиминизни бу йил олши имкониятидан маҳрум бўлиб турибмиз.

Нима қилиш керак? Бизнингча, бу долзарб масълани область иқроия комитети ижобий ҳал қилиб бериши зарур. Агар бу «туғун» ечиласа, коллективимиз янада қўшмача ишларини ҳам бажариш имкониятига эга бўлади.

Уй-жой қурилишида яна бир тўсиқ бор. Баъзи хўжалик раҳбарлари оғизда кооператив уйлар қўриш тарафдори бўлсалар ҳам, амалда бу ишга қизиқинмайди. Юқоридан айтилгандай, «Ўзбекистон» колхозидан 6 та кооператив уй қўрдик. Лекин ҳисоб-китоб ишлари ҳал бўлгани йўқ. Бу колхозда яна 5 та янча тартибда уй қурилиши керак. Бунинг учун колхоз раҳбарлари уй қуриладиган жойдаги электр линиясини яилдириб бериши керак.

Йил якунланишига санақчи кунлар қолди. Бу чала қурилишларни тезроқ битказишни тақозо этилади. Коллективимиз шу кунларда бутун диққат-эътиборини «Ленинизм», «Правда» колхозларидан қурилатган чорва биноларини битказишга қаратган. Янги йилгача бу ишни ҳам ниҳосига етказамиз.

Оғиримизни енгил қилиб келаятган Қимсанбой Йўлчиёв бошлиқ комплекс бригадани коллективдан, Йўлдошшофер Комилжон Фозилов, тракторчи Каримжон Мирзақаримов каби илғор ишчилар номини ҳам мамнуният билан тилга оламиз.

Холиқжон РАСУЛОВ,
Хўжаобод районидан 127-колхозлар уюштуруш механизациялашган кўчма колонна бошлиғи.

Ер ҳайдасанг, куз ҳайда...

Ер ҳайдасанг, куз ҳайда...

Ғалаба, районидан Димитров номи колхоз аъзолари бу йил пландаги 5450 тонна ўрнига 5714 тонна «оқ олтин» тайёрлаб, йиллик планини муддатидан илгари адо этишга муваффақ бўлдилар. Миршкорлар келгуси йил гектарлар самардорлигини янада оширишни кўзлашмоқда. Бунинг учун кузги шўдгор ва бошқа агротехник тадбирлар комплексини ўз вақтида амалга ошириш зарур. Райондаги «Фарғона» совхоз-техникуми бу йил мавсум бўйи рўйхатининг охирида келди. Қўпчилик хайрон: «Пахта йил бўлди», деб ҳамма қувонган, планларини ошириб бажарган пайтда хўжаликка нима бўлди?»

Саволга жавоб излаб совхознинг тажрибали пахтакорлари, мутахассислари билан суҳбатлашдик.

— Кўп йиллик тажрибалардан маълумки, ер ости сувлари юзга қичин бўлгани учун хўжалик экин майдонларига ўта намталлаб ўза навлари мўл ҳосил берарди. — дейишди деҳқонлар. — «Оқ олтин» намини парваришлаганга «уста» бўлиб кетарди. Бу нав ҳеч қачон бизни уялтирган эмасди. Район агросаноат бирлашмаси шу йил бошида совхозга йўлланган хатда ҳам шу намини экинга тавсия этганди, аммо...

Совхоз директори Комил Умаров кутилмаганда бўлдилар ва бригадалар раҳбарларига «АН-Ўзбекистон-3» намини экин тўғрисида кўрсатма берди. У тажриба-

Таҳлил ва сабоқ ТАВАККАЛЧИЛИК ПАНД БЕРДИ

ЕКИ «ОҚ ОЛТИН» НАВИДАН ВОЗ КЕЧИБ, ҒАФЛАТДА ҚОЛГАН ОҚОЛТИНЧИЛИКЛАР ҲАҚИДА

ли деҳқонлар, мутахассислар фикри билан ҳисоблашганини, масалани бамааслаҳат ҳал этишни ўзинга эп қўрмиди. Хатто олтин сифатида (у киши қишлоқ хўжалик фанлари кандидати) «АН-Ўзбекистон-3» нави лоқал ўзи раҳбарлик қилаётган хўжаликнинг ер шариғига тўғри келиш-келмаслигини ҳақида мулоҳаза ҳам қилиб кўрмади. Натига кутилган деҳқонлар меҳнати озе кетди...

Бахтиёр СОБИРОВ, 8-булим бошқарувчиси:
— Маввуд 770 гектар ерининг 500 гектарига «АН-Ўзбекистон-3», қолган майдонларига «Оқ олтин» нави экинди. «Оқ олтин» нави экин бригадаларимиз планларини барвақт бажаришди. 500 гектар ердан ғўзадан эса ҳар қанча ишлов берсак ҳам қўнғилдайдех ҳосил ололмадик. Сабаби — ишқоллар касаллигига тез чалинди. Унга қарши курашган жараёнда экин ривожланишидан 20 кун ортққ қолди. Кейинчалик ғўза бирдан шохайла бошлади. Маълум бўлишича, бу навга ҳатто 1,5—2 метр чуқурилдида ер ости суви ҳам кескин тасвир қилар-

ди деҳқонлар, мутахассислар фикри билан ҳисоблашганини, масалани бамааслаҳат ҳал этишни ўзинга эп қўрмиди. Хатто олтин сифатида (у киши қишлоқ хўжалик фанлари кандидати) «АН-Ўзбекистон-3» нави лоқал ўзи раҳбарлик қилаётган хўжаликнинг ер шариғига тўғри келиш-келмаслигини ҳақида мулоҳаза ҳам қилиб кўрмади. Натига кутилган деҳқонлар меҳнати озе кетди...

Бахтиёр СОБИРОВ, 8-булим бошқарувчиси:
— Маввуд 770 гектар ерининг 500 гектарига «АН-Ўзбекистон-3», қолган майдонларига «Оқ олтин» нави экинди. «Оқ олтин» нави экин бригадаларимиз планларини барвақт бажаришди. 500 гектар ердан ғўзадан эса ҳар қанча ишлов берсак ҳам қўнғилдайдех ҳосил ололмадик. Сабаби — ишқоллар касаллигига тез чалинди. Унга қарши курашган жараёнда экин ривожланишидан 20 кун ортққ қолди. Кейинчалик ғўза бирдан шохайла бошлади. Маълум бўлишича, бу навга ҳатто 1,5—2 метр чуқурилдида ер ости суви ҳам кескин тасвир қилар-

ди деҳқонлар, мутахассислар фикри билан ҳисоблашганини, масалани бамааслаҳат ҳал этишни ўзинга эп қўрмиди. Хатто олтин сифатида (у киши қишлоқ хўжалик фанлари кандидати) «АН-Ўзбекистон-3» нави лоқал ўзи раҳбарлик қилаётган хўжаликнинг ер шариғига тўғри келиш-келмаслигини ҳақида мулоҳаза ҳам қилиб кўрмади. Натига кутилган деҳқонлар меҳнати озе кетди...

Бахтиёр СОБИРОВ, 8-булим бошқарувчиси:
— Маввуд 770 гектар ерининг 500 гектарига «АН-Ўзбекистон-3», қолган майдонларига «Оқ олтин» нави экинди. «Оқ олтин» нави экин бригадаларимиз планларини барвақт бажаришди. 500 гектар ердан ғўзадан эса ҳар қанча ишлов берсак ҳам қўнғилдайдех ҳосил ололмадик. Сабаби — ишқоллар касаллигига тез чалинди. Унга қарши курашган жараёнда экин ривожланишидан 20 кун ортққ қолди. Кейинчалик ғўза бирдан шохайла бошлади. Маълум бўлишича, бу навга ҳатто 1,5—2 метр чуқурилдида ер ости суви ҳам кескин тасвир қилар-

ҳосил ўтган йилдаги на-
рағанда 16 центнерга кама-
йиб кетди.

Икром ҚУМАНОВ, 6-булим бошқарувчиси:
— Одамларга қўрилишига ҳам уларсан, қиши. «Янги нав пахта экиб, олан даромадини шуми?» дейишмоқда. Ҳар йилдан кўп меҳнат, маблаг сарф қилсак ҳам ҳосил кам бўлди. Таннаҳар қимматлашиб кетди...

Қайта қуриш жараёни кишилардан, меҳнат коллективларидан ташаббускорлигини, илғор тажрибаларини ишлаб чиқаришга дадил жорий этишни, илмий асосланган тажрибаларини амалиётга дадил қўлланиш талаб қилади. Аммо бу — таваққул иш тутиб, масалага билиб-билимай ёндашиш керак, дегани эмас, албатта.

Йилнинг терим мавсумида хўжалиқдаги давлат техникадан унумли фойдаланилмади. Пахтакор ва ҳашарчиларга меҳнат ва дам олиш шартини яратиш эътибордан четда қолди. Буларнинг ҳаммаси хўжалик ишлаб чиқаришига салбий таъсир кўрсатиб, деҳқоннинг армонда қолдириди. Пахта йилнинг теримига яқин ясалётган бугунги кунларда мавсумда йўл қўйилган хато-камчиликларнинг таҳлил этиши, улардан сабоқ олиш ва келгуси йил ҳосилини гамини ҳозирдан қўриб қўйиш пайти келди.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
А. РАҲИМҚУЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар постн аъзоси.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг VII конгрессида

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти VII конгресси датнашчиларини самийи табриқлайман.

Африка — Осиё бирдамлиги ҳаракатининг Ер юзидан тинчлик ўрнатиш, мустамлакачиликни тугатиш, агрессияга ва суверен халқларнинг ички ишларига аралаштиришга қарши ҳаракат қилиш, ирчилик ва апартейдизмнинг бутунлай тугатишдан иборат олижаноб мақсадларини совет кишилари ҳаминча астойдил қўллаб-қувватлаб келдилар. Биз жаҳон майдонидан амал қилётган янгича табақулар ҳар бир халқини ўз тараққий йўлини эркин танлаб олиши концепцияси асосий ўрин тутаяди. Цивилизацияни сақлаб қолдиш ваъдаси қўндалган бўлиб уурган ҳозирги пайтда

бу принципни ҳурмат қилиш ва унга риоя этиш халқаро турмушининг универсал нормаси бўлиши лозим.

Совет Иттифоқининг ядро-си ва суверенликнинг дубини барпо этишга, регионал моjarоларни ҳал қилишга, сиёсий ва иқтисодий ҳавфсизликнинг халқаро системасини вужудга келтиришга, халқаро муносабатларни демократиялашга қаратилган сиёсий йўли Осиё ва Африка халқларининг манфаатларига тўла мос келмади. Биз бунга эришиш учун ривожланаётган мамлакатлар билан, бутун жаҳон ҳамжамияти билан ҳамкорликда ҳаракат қилаверамиз.

Азиз дўстлар, муътабар анжуманингизга муваффақиятлар тилайман.

М. ГОРБАЧЕВ,

ДЕҲЛИДА КОНГРЕСС ОЧИЛАДИ

ДЕҲЛИ, 23 ноябрь. (ТАСС). Эртага бу ерда Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг VII конгресси очилади. Унда ҳозир планетамизда рўй берган чуқур ўзгаришлар жараёни муносабат билан ўзaroликни сиёсий дунё учун ҳамда олдин ва ядроий қурол-яроқлар пойгоҳига қарши кураш дунёда адолатли иқтисодий тартиб ўрнатиш, янги мустамлакачилик, ирчилик ва апартейдизмга қарши кураш масалалари муҳомада қилинади. Ҳиндистон пойтахтида бўлиб ўтган матбуот конференциясида Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг президенти Мурод Ғолиб шу ҳақда гапирди.

У жаҳондан 85 та мамлакат ва турли халқаро таъкилотлардан вакил бўлиб келган 350 делегат қатнашадиган маъмур конгресснинг очилишида Ҳиндистон Бош вазирини Ражив Ганди нуқ сўзлашни маълум қилди. Анжуман ишида Африка —

Осиё мамлакатлари сиёсий ва ижтимоий доираларининг таъкил намояндалари, шу жумладан, Шимолий Яман Бош вазирини, Афғонистон Республикаси вице-президенти, СВАПО президенти ва Жанубий Африка африкаликлар миллий конгресси бош секретари қатнашадилар. СССР делегациясида Афғонистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов бошчилик қилмоқда.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг Бош секретари Нури Абдул Разақ матбуот конференциясида сўзлаган нутқидан конгресс қатнашчилари Африка, Осиё мамлакатлари социалистик тартибнинг янада кучайтириш масалаларини ҳам муҳомада қилдилар, регионал моjarоларни, шу жумладан Афғонистон ҳамда Кампучия теварағиданги вазиятни бартараф этиш йўллари билан ошқандилар, деб айтди.

Тўплам нашр этилди

Германия Федератив Республикаси федерал канцлери Гельмут Колинг 1988 йил 24—27 октябр кунлари Совет Иттифоқига қилган визити ҳақидаги материаллар ва хўжатлар тўплами босмадан чиқди.

Тўпламга М. С. Горбачевнинг «Шпигель» (ГФР) журнали мухбири билан суҳбати, М. С. Горбачев ва Г. Ко-

линг ГФР федерал канцлери шарафига берилган зиёфатда сўзлаган нутқлари, Н. И. Рижков ва Э. А. Шеварднадзеининг Г. Коля билан суҳбатлари ва бошқа материаллар киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашрияти тайёрлади ва у «Красний пролетарий» босмаханосида босилди. (ТАСС)

ТИП МУАММОЛАРИ—ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

СССР Фанлар академияси тил ва адабиёт бўлими бюросининг «Кўнмиллатли совет маданиятида ички тилчилик ва кўп тилчилик» мавзусига бағишланган кўчма мажлиси Тошкентда иш бошлади. Унинг мақсади кўнмиллатли давлатимизда миллий маданиятларни, тиллар ва адабиётларни ривожлантириш муаммоларини ўрганиш, КПСС Марказий Комитетининг миллатлар-аро муносабатлар масалаларига бағишланган Пленумини арафасида муайян тавсияномаларни ишлаб чиқаришдан иборат.

Мажлисини Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Э. Ю. Юсупов очди.

А. С. Пушкин номи тил ва адабиёт институтинда уч кун давомидда янги мажлис ўтказилди, унда миллий тилларнинг, миллатлараро

алоҳа воситаси — рус тилининг тараққийи муаммолари муҳомада қилинади. Урашув программасида «СССР халқлари тилларини ривожлантириш» мавзусида даяра суҳбати ўтказиш қўзда тутилган.

Бюронинг кўчма мажлисида академик Д. Ш. Шмелев, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Ю. Н. Караулов, Э. Р. Фейнберг, топонимология ва лингвистика бўлими директори В. П. Неплюев, СССР Халқ таълими давлат комитети, «Русский язык» нашрияти, «Русская речь», «Советская торговля» журналларининг вакиллари, шунингдек бир қанча иттифоқош республикалар Фанлар академиялари институтларининг раҳбарлари иштирок этмоқдалар. (ЎзТАГ)

ХАЛҚ УЧУН, ХАЛҚ БИЛАН МАСЛАХАТЛАШИБ

СССР Қонунлари лойиҳалари—умумхалқ муҳокамасида

Мухбиримиз С. Муҳиддиннинг ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Совет ишлари бўйича бўлими муҳрири О. Х. Олимжонов билан навбатдаги суҳбатда СССР халқ депутатларининг сайлаш қонунлари ҳақида.

— Омон ҳақидагина, айни вақтда «СССР халқ депутатларининг сайлаш қонунлари» ҳақида муҳокама қилинмоқда. Янги ҳужжатнинг амалдаги сарҳад ҳуқуқидан фарқи нимада?

— Янги Қонун лойиҳаси қонунлар амалдаги сарҳад ҳақидаги Қонундан кескин фарқ қилади. Бу фарқ сайловларнинг тартиби ўзгаришидангина иборат эмас, албатта. Унга сайловларни ўтказиш ва тайёрлашда демократик асосларни мустақамлашга қаратилган янги бир қатор қонунлар киритилган. Бу таъбирлар депутатликка номзодлар таллашда уларни ўзларига бўлган бўлиб қолган методнинг ўзгариши, сайловчилар уларнинг давлат ҳокимияти органларидан вақтлик ким бўлишини онгли ва масъулият билан аниқлаш имконини берадиган номзодлар мусобақасида ширинликни кучайтиришга қаратилган.

Сайловларни тайёрлаш ва ўтказишни ҳуқуқий қарорларни қилишда. Номзодларни кўриш, уларни рўйхатдан ўтказиш, овоз беришни уюштириш ва унинг натижаларини аниқлаш билан боғлиқ масалалар очиб ва ошқора ҳал этилади.

СССР граждани кўпи билан икки Советда депутат бўлишига руҳсат этиладиган тартиб ўрнатилди. Шу муносабат билан фақат бунта Советда депутат бўлиш ҳақида айтаётган тақлифлар маъноли эмаслигини таъкидламоқчиман. Унда Советларнинг турли бўливлари ўртасида алоқа халал этиши мумкин. Масалан, Ўзбекистондан сайланган СССР Олий Совети Рансининг ўринбосари бир вақтнинг ўзида Ўзбекистон ССР депутати ҳам бўлиши керак. Бу фикр маҳаллий Советларга ҳам тааллуқли.

— Ҳозир СССР Олий Совети 1500 депутатдан ташкил топган. СССР халқ депутатларини қўлайтириш, уларнинг сайловлари тартибини ўзгариштириш мўжзадлиқларда. Бу ҳақда батафсилроқ тўхталасанми?

— Лойиҳада 2250 киши СССР халқ депутати бўлиб сайланиши кўзда тутилган. Уларнинг ушдан икки қисми бевосита аҳоли томонидан сайлов округлари бўйича умумий, тег ва тўғридан тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланади. 7500 территория ва 750 миллий-территориал сайлов округлари тўғрисида қўйилган. Ҳар бир округдан бир депутат сайланади.

Бутунитифоқ XIX партиясининг ҳокимияти олий органдаги жамоатчилик ташкилотларининг вакиллари ҳақидаги қарорга мувофиқ округлар бўйича сайловлардан ташқари СССР халқ депутатларининг ушдан бир қисми — 750 депутат жамоат ташкилотларидан тегшли нормалар бўйича сайланади. Хусусан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, касабасоюзлари, кооператив ташкилотларидан — 100 тадан депутат. Бутунитифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи, хотин-қизлар бирлашмалари, уруш ва меҳнат ветеранлари, илмий ходимлар, ижодий соҳалардан 75 тадан депутат. СССР граждандарининг қонунда белгиланган тартибда бошқа ташкилотлардан жамоатчилик ва умумитифоқ органларига эга бўлган ташкилотлар ва бирлашмалардан 75 депутат сайланади.

Нега бундай нормалар белгилашни тавсия қилинаётган, деб сўраганингиз мумкин. Энг кўп, яъни 100 тадан вакиллик жамоатчилигининг қилиши.

«Новий мир» журналининг бош редактору С. П. Залнин уршаниши оцатуриб, унинг бевосита ташкилотчилари СССР Ёзувчилар союзининг секретариати ва Фанлар академиясининг президиуми номидан Орол кунлари қатнашчиларини «самий

нинг раҳбар ва йўналтирувчи кучи — Коммунистик партияга, шунингдек иккинчи синф — ишчилар ва колхозчи деҳқонлар синфига берилади. Бошқа жамоатчилик ташкилотлари ва бирлашмаларидан бўладиган вакиллик уларнинг сиёсий салмоқини ахамияти, реал иқтисодий ҳаётта таъсирига кўра сўзлаб, конференциялар, пленумларда белгиланади.

— Газетчиларнинг айниқса депутатликка номзодларни кўрсатиш тартибидан аниқлаш қизиқтирмакда.

— Депутатликка номзодларни кўрсатиш ҳақиқатин ҳам демократик асосларда

СССР Олий Совети томонидан тузилган ва комиссия ташкил этишда иштирок дош республикалар давлат ҳокимияти юқори органи ҳамда жамоатчилик ташкилотлари умумитифоқ органлари тақлифлари инобатга олинади. Комиссия ваколати бел йил бўлиб, доимий ишлаши назарда тутилган.

Округ сайлов комиссиялари вакиллари ҳам анча кенгайиб, кўп ширатдан мураккабланади. Кўпчилик орасидан энг муносиб номзодни таллаш, имконият бори ҳокимият муносиб бўлмаган кишиларга тегишли

ўзлаштириш бўйича анча мураккаб ва қийин йўл назарда тутилганда кўриш мумкин. Бу янги номзодларнинг мусобақаси, сайловлар тартибининг янги ташкил этилиши, кампанияда сайловчиларнинг актив қатнашиши, давлат ҳокимиятининг юқори ва маҳаллий органлари фаолиятини ташкил этиш ва унинг мазмунини янги услублар билан боғлиқдир. Шунга кўра овоз бериш, жумладан республикамиз меҳнатчилари ушбу ҳужжатларни муҳокама қилиши манфаатдорлик ва активлик билан ёндашаётганликлари, уларнинг қўлаб тузатиш ва қўшимчалар тақлиф этиётганликлари тушунарли. Шу муносабат билан охириги савол. Омон Хамидович, ҳужжатлар муҳокама бўйича келгусида қандай ишлар амалга оширилади, биз қандай воқеаларнинг гувоҳи ва қатнашчиси бўламиз?

— Қонунлар лойиҳаси бўйича муҳокама материаллари, тақлифлар ва фикр-мулоҳазалар 1988 йил 25 ноябрда СССР Олий Совети Президиумига тақдим этилиши мумкин. Шундан кейин у СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг Қонун чиқариш комиссияларида кўриб чиқилади. Комиссия тегишли хулосалар тайёрлайди.

Қонунлар лойиҳалари умумхалқ муҳокамасида кейин КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўйича таъсир этилган номзодлар икки кишидан кўп бўлса, округ йиғилишида кўриб чиқилади. Йиғилишда барча номзодлар эшитилди, улар муҳокама этилади ва овоз бериш йўли билан ким рўйхатга киритилиши кераклиги ҳал этилади.

Албатта, округда яқин-яқин номзод кўрсатилиб қилиши ҳам мумкин. Бундай ҳолда «фаол бюллетень» деб номланган бюллетень ишлаб чиқарилади. «Фаол бюллетень» ва «қарши» сўзлари ёзиб қўйилган бўлади. Сайловчиларга келса, ҳар қандай ҳолда ҳам улар номзодга ўз муносабатини билдириши керак. Бўлмаса сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб топилди. Ўнда қилиб айтайдиган бўлса, округда депутатликка номзод кўрсатилинганда фаол овоз бериш тавсияланади. Сайловчи бюллетенда ўз овоз бериётган номзод фамилиясини қолдириб, қолган фамилияни ўчириши керак. Агар бюллетенда ҳар икки номзоднинг фамилияси қолса, у барибир ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

Овозлар илгарингдек, округдаги рўйхатга киритилган сайловчиларнинг умумий сонига эмас, овоз беришда қатнашган кишиларнинг сонига қараб ҳисоблашни мумкин аҳамиятга эга. Бу эски сайлов системаси вақтинчалик бўлишига асос бўлишига асос бўлади.

Округлар бўйича овоз бериш мuddати аввалгидек, ошдан 6 тадан 22 гача эмас, соатдан 7 дан 20 гача қилиб белгиланади.

Жамоатчилик ташкилотларидан депутатликка номзоди кўрсатилганга келса, уларнинг рўйхати сайловдан икки ой олдин қўйилиши керак, совет вакиллари органларининг эътибори учун эълон қилинади. Бу номзодлар аҳоли томонидан муҳокама этилади, кейинчалик маҳаллий ташкилотлар, кенг жамоатчилик фикр-мулоҳазасини инобатга олиниб, жамоатчилик ташкилотларининг сўзлари, конференциялари ёки умумитифоқ органлари пленумларида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

— Агар умумхалқ муҳокамасида қўйилган Конституция ва сайловлар ҳақидаги Қонунлар лойиҳалари сиёсий нуқтан назардан баҳоланса, бу ҳужжатларда социалистик демократизм принципларини

II. ДЕМОКРАТИЯЛАШ, ИСЛОҲОТЛАР ВА ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИДАН

ўтади. Сайлов округида қандай бўйича камда 500 ишчилик бўлган ҳар бир меҳнат коллективи ўз номзодини кўрсатиши мумкин. Турар жойларда йиғилишларда ҳам депутатликка номзодлар кўрсатиш ҳуқуқи бериш кўзда тутилган. Бу ўринда йиғилишда камда 500 сайловчи широк этган бўлиши керак.

Жамоатчилик ташкилотларидан СССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатиш уларнинг умумитифоқ органлари пленумларида ўтказилади. Масалан, ижодий соҳалар кўшма пленум ўтказиб, унда қайси соҳадан қандай номзод кўрсатилиши ни ўзлари ҳал қилиши мумкин. Эндиликда йиғилишларда номзодлар кўрсатиш чекланмади. Бунинг учун барча шарт-шароитлар яратилиши принципадан аниқланди. Айниқса бу ўрин учун, бир неча номзодни кўрсатиш мумкин қўйилган бошлади. Йиғилишнинг ҳар бир қатнашчиси депутатликка номзод ҳақида тақлиф қилиши, унинг муҳокамасида қатнашиши, тавсия этилаётган номзодни қўлаб-қувватлаш ёки уларни қарор олинган ҳақида тақлиф қилиш ҳуқуқига эга. У муҳокама учун депутатликка номзод сифатида ўз номзодини тавсия этиши ҳам мумкин. Бу ҳам бизнинг сайлов практикасида янгиликлар. Жамоатчилик ташкилотлари пленумлари қатнашчилари ҳам депутатликка номзод сифатида муҳокамага исталган номзодни шу жумладан ўз номзодини тавсия этиши мумкин.

Бу тақлифнинг истаган аъзоси СССР граждандарининг қонунда белгиланган тартибда бошқа ташкилотлардан жамоатчилик ва умумитифоқ органларига эга бўлган ташкилотлар ва бирлашмалардан 75 депутат сайланади.

Нега бундай нормалар белгилашни тавсия қилинаётган, деб сўраганингиз мумкин. Энг кўп, яъни 100 тадан вакиллик жамоатчилигининг қилиши.

«Новий мир» журналининг бош редактору С. П. Залнин уршаниши оцатуриб, унинг бевосита ташкилотчилари СССР Ёзувчилар союзининг секретариати ва Фанлар академиясининг президиуми номидан Орол кунлари қатнашчиларини «самий

нинг раҳбар ва йўналтирувчи кучи — Коммунистик партияга, шунингдек иккинчи синф — ишчилар ва колхозчи деҳқонлар синфига берилади. Бошқа жамоатчилик ташкилотлари ва бирлашмаларидан бўладиган вакиллик уларнинг сиёсий салмоқини ахамияти, реал иқтисодий ҳаётта таъсирига кўра сўзлаб, конференциялар, пленумларда белгиланади.

— Газетчиларнинг айниқса депутатликка номзодларни кўрсатиш тартибидан аниқлаш қизиқтирмакда.

— Депутатликка номзодларни кўрсатиш ҳақиқатин ҳам демократик асосларда

СССР Олий Совети томонидан тузилган ва комиссия ташкил этишда иштирок дош республикалар давлат ҳокимияти юқори органи ҳамда жамоатчилик ташкилотлари умумитифоқ органлари тақлифлари инобатга олинади. Комиссия ваколати бел йил бўлиб, доимий ишлаши назарда тутилган.

Округ сайлов комиссиялари вакиллари ҳам анча кенгайиб, кўп ширатдан мурракбабланади. Кўпчилик орасидан энг муносиб номзодни таллаш, имконият бори ҳокимият муносиб бўлмаган кишиларга тегишли

ўзлаштириш бўйича анча мураккаб ва қийин йўл назарда тутилганда кўриш мумкин. Бу янги номзодларнинг мусобақаси, сайловлар тартибининг янги ташкил этилиши, кампанияда сайловчиларнинг актив қатнашиши, давлат ҳокимиятининг юқори ва маҳаллий органлари фаолиятини ташкил этиш ва унинг мазмунини янги услублар билан боғлиқдир. Шунга кўра овоз бериш, жумладан республикамиз меҳнатчилари ушбу ҳужжатларни муҳокама қилиши манфаатдорлик ва активлик билан ёндашаётганликлари, уларнинг қўлаб тузатиш ва қўшимчалар тақлиф этиётганликлари тушунарли. Шу муносабат билан охириги савол. Омон Хамидович, ҳужжатлар муҳокама бўйича келгусида қандай ишлар амалга оширилади, биз қандай воқеаларнинг гувоҳи ва қатнашчиси бўламиз?

— Қонунлар лойиҳаси бўйича муҳокама материаллари, тақлифлар ва фикр-мулоҳазалар 1988 йил 25 ноябрда СССР Олий Совети Президиумига тақдим этилиши мумкин. Шундан кейин у СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг Қонун чиқариш комиссияларида кўриб чиқилади. Комиссия тегишли хулосалар тайёрлайди.

Қонунлар лойиҳалари умумхалқ муҳокамасида кейин КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўйича таъсир этилган номзодлар икки кишидан кўп бўлса, округ йиғилишида кўриб чиқилади. Йиғилишда барча номзодлар эшитилди, улар муҳокама этилади ва овоз бериш йўли билан ким рўйхатга киритилиши кераклиги ҳал этилади.

Албатта, округда яқин-яқин номзод кўрсатилиб қилиши ҳам мумкин. Бундай ҳолда «фаол бюллетень» деб номланган бюллетень ишлаб чиқарилади. «Фаол бюллетень» ва «қарши» сўзлари ёзиб қўйилган бўлади. Сайловчиларга келса, ҳар қандай ҳолда ҳам улар номзодга ўз муносабатини билдириши керак. Бўлмаса сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб топилди. Ўнда қилиб айтайдиган бўлса, округда депутатликка номзод кўрсатилинганда фаол овоз бериш тавсияланади. Сайловчи бюллетенда ўз овоз бериётган номзод фамилиясини қолдириб, қолган фамилияни ўчириши керак. Агар бюллетенда ҳар икки номзоднинг фамилияси қолса, у барибир ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

Овозлар илгарингдек, округдаги рўйхатга киритилган сайловчиларнинг умумий сонига эмас, овоз беришда қатнашган кишиларнинг сонига қараб ҳисоблашни мумкин аҳамиятга эга. Бу эски сайлов системаси вақтинчалик бўлишига асос бўлишига асос бўлади.

Округлар бўйича овоз бериш мuddати аввалгидек, ошдан 6 тадан 22 гача эмас, соатдан 7 дан 20 гача қилиб белгиланади.

Жамоатчилик ташкилотларидан депутатликка номзоди кўрсатилганга келса, уларнинг рўйхати сайловдан икки ой олдин қўйилиши керак, совет вакиллари органларининг эътибори учун эълон қилинади. Бу номзодлар аҳоли томонидан муҳокама этилади, кейинчалик маҳаллий ташкилотлар, кенг жамоатчилик фикр-мулоҳазасини инобатга олиниб, жамоатчилик ташкилотларининг сўзлари, конференциялари ёки умумитифоқ органлари пленумларида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

— Агар умумхалқ муҳокамасида қўйилган Конституция ва сайловлар ҳақидаги Қонунлар лойиҳалари сиёсий нуқтан назардан баҳоланса, бу ҳужжатларда социалистик демократизм принципларини

ХАТЛАРДАН САТЛАР ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Янгида матбуотда эълон қилинган СССР Қонунлари лойиҳасини диққат қилиб чиқдим. СССР Конституциясига киритилган ўзгаришлар ҳақиқатан ҳам анча мураккаб ва қийин йўл назарда тутилганда кўриш мумкин. Бу янги номзодларнинг мусобақаси, сайловлар тартибининг янги ташкил этилиши, кампанияда сайловчиларнинг актив қатнашиши, давлат ҳокимиятининг юқори ва маҳаллий органлари фаолиятини ташкил этиш ва унинг мазмунини янги услублар билан боғлиқдир. Шунга кўра овоз бериш, жумладан республикамиз меҳнатчилари ушбу ҳужжатларни муҳокама қилиши манфаатдорлик ва активлик билан ёндашаётганликлари, уларнинг қўлаб тузатиш ва қўшимчалар тақлиф этиётганликлари тушунарли. Шу муносабат билан охириги савол. Омон Хамидович, ҳужжатлар муҳокама бўйича келгусида қандай ишлар амалга оширилади, биз қандай воқеаларнинг гувоҳи ва қатнашчиси бўламиз?

— Қонунлар лойиҳаси бўйича муҳокама материаллари, тақлифлар ва фикр-мулоҳазалар 1988 йил 25 ноябрда СССР Олий Совети Президиумига тақдим этилиши мумкин. Шундан кейин у СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг Қонун чиқариш комиссияларида кўриб чиқилади. Комиссия тегишли хулосалар тайёрлайди.

Қонунлар лойиҳалари умумхалқ муҳокамасида кейин КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўйича таъсир этилган номзодлар икки кишидан кўп бўлса, округ йиғилишида кўриб чиқилади. Йиғилишда барча номзодлар эшитилди, улар муҳокама этилади ва овоз бериш йўли билан ким рўйхатга киритилиши кераклиги ҳал этилади.

Албатта, округда яқин-яқин номзод кўрсатилиб қилиши ҳам мумкин. Бундай ҳолда «фаол бюллетень» деб номланган бюллетень ишлаб чиқарилади. «Фаол бюллетень» ва «қарши» сўзлари ёзиб қўйилган бўлади. Сайловчиларга келса, ҳар қандай ҳолда ҳам улар номзодга ўз муносабатини билдириши керак. Бўлмаса сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб топилди. Ўнда қилиб айтайдиган бўлса, округда депутатликка номзод кўрсатилинганда фаол овоз бериш тавсияланади. Сайловчи бюллетенда ўз овоз бериётган номзод фамилиясини қолдириб, қолган фамилияни ўчириши керак. Агар бюллетенда ҳар икки номзоднинг фамилияси қолса, у барибир ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

Овозлар илгарингдек, округдаги рўйхатга киритилган сайловчиларнинг умумий сонига эмас, овоз беришда қатнашган кишиларнинг сонига қараб ҳисоблашни мумкин аҳамиятга эга. Бу эски сайлов системаси вақтинчалик бўлишига асос бўлишига асос бўлади.

Округлар бўйича овоз бериш мuddати аввалгидек, ошдан 6 тадан 22 гача эмас, соатдан 7 дан 20 гача қилиб белгиланади.

Жамоатчилик ташкилотларидан депутатликка номзоди кўрсатилганга келса, уларнинг рўйхати сайловдан икки ой олдин қўйилиши керак, совет вакиллари органларининг эътибори учун эълон қилинади. Бу номзодлар аҳоли томонидан муҳокама этилади, кейинчалик маҳаллий ташкилотлар, кенг жамоатчилик фикр-мулоҳазасини инобатга олиниб, жамоатчилик ташкилотларининг сўзлари, конференциялари ёки умумитифоқ органлари пленумларида яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

— Агар умумхалқ муҳокамасида қўйилган Конституция ва сайловлар ҳақидаги Қонунлар лойиҳалари сиёсий нуқтан назардан баҳоланса, бу ҳужжатларда социалистик демократизм принципларини

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан «Ишончдан МАҲРУМ БЎЛДИ»

«Совет Ўзбекистони»нинг шу йил 2 август соғда босилган «Ишончдан маҳрум бўлди» сарлавҳали мақолада Андижондаги 2511-автоколоннанинг собиқ бошлиғи З. И. Иброҳимов мўлима-хўжалик интизомини бузганлиги, унга ёлманган кишиларни қўриб қилган, порох-ўрғилти қаламага олинганлиги.

Ушбу мақола юзасидан Андижон область партия комитетидан расмий жавоб олинди. Унда шундай дейилди: «Андижон область партия комитети «Совет Ўзбекистони»нинг 2 август соғда босилган «Ишончдан маҳрум бўлди» сарлавҳали мақолаи кўриб чиқиб, қуйидаги маълум қилади. Урток З. И. Иброҳимов 1945 йилда туғилган, 1977 йилдан КПСС аъзоси, 2511-автоколоннада бошлиқ бўлиб ишлаётганда 1984 йил 9 январда порох-ўрғилти қаламага эҳтиёт чораси қўйилиб хисоб олинган. Дастлабки тергов жараёнида гувоҳ сифатида сўроқ қилинган 33 нафар ҳайдовчи маршрутга қўйилган ушбу гуруҳга этакчилари орқали қўриб қилинган бошлиғи З. И. Иброҳимовга пул беришга мажбур бўлганликлари, янги автобус учун ҳам пул берилганлиги тўғрисида гувоҳлик беришган.

Иброҳимов бу айбурни тан олмади. Айни вақтда саломатлиги ёмонлашгани учун тилхат ёзиб, бошқа жойга жўнаб кетмаслик шarti билан оқида қолдиришларини илтимос қилди.

Уша йили 27 февралда область прокуратурасининг ўша муҳим ишлар бўйича собиқ терговчиси К. Ҳамдамов об-ластининг собиқ прокурори С. Хусановнинг икзоғига кўра З. И. Иброҳимовга қорасин бекор қилинган, тилхатига мувофиқ уни хисдан озод қилди.

Эҳтиёт чораси бекор бўлган, гувоҳларнинг қўрилиги турли сабабларга кўра берган гувоҳликларини ўзгартириб бўлади. Оқибатда З. И. Иброҳимовнинг айбдорлигини бўйича қўриб қилишга маълум қилди, терговчи К. Ҳамдамов жиний иш тўхтади. Жиний иш бир неча мартаба тўхтади ва бекор қилинди. Кейинчалик бу иш Ўзбекистон ССР Прокуратураси тергов гуруҳиси терговчиси ўрток З. Берзиньшга топширилган. У ҳам қўришма далиллар тўплаш имкони бўлмаган, жиний ишни 1985 йил 10 апрелда тўхтади.

Область партия комитети бюроси З. И. Иброҳимовнинг апелляциясини кўриб чиқиб, дастлабки тергов иш натижаларига кўра унинг жиноят содир этгани исботланмаганини инобатга олиб, 1985 йил 15 майда уни партия сафига тиклади, кейин эса Ўзбекистон ССР Автомобил транспорт министриги буйруғига кўра автоколонна бошлиғи вази-фасига тикланди. Шундан кейин партия органларига З. И. Иброҳимов партия сафига ва аввалги лавозимига нотўғри тикланган ҳақида қўлаб шикоятлар кела бошлади.

Шу йилнинг апрелида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси қарорига биноан тузилган комиссия совтавиди республика прокурори ўрток Д. А. Усатов З. И. Иброҳимовнинг ишени ўрганиб чиқди. Текширишда областнинг собиқ прокурори ўрток С. Х. Хусанов тўғр саломатлиги ёмонлашгани учун З. И. Иброҳимовга қандайдан чиқариш ҳақидаги ҳеч қандай асосга эга бўлмаган қарорни тасдиқлагани аниқланди. Собиқ терговчи К. Ҳамдамов қўлаб махсус врачлик комиссиясининг Иброҳимовини кўридан ўтказгани натижалари бўлмаганлиги, шундай қарор қабул қилган. Врачлик комиссияси эса Иброҳимовнинг саломатлиги қоникери, деган хулосага келган. Шунга қарамасдан суд-медицина экспертизаси Андижон бюросининг раҳбари У. Ботировнинг суд-медицина экспертиза комиссиясининг айти ўрнига прокуратурага З. И. Иброҳимов саломатлиги ҳолатига кўра клиника шартинда, ётиб даволанишига мўлҳам, деган ўша шахсий «хулосасини» имзолаб юборган.

Оқибатда, етарли асос бўлмаган, Иброҳимовга қорасин қўйилганган эҳтиёт чораси бекор қилинган.

Андижон шаҳар партия комитети бюроси Ўзбекистон ССР прокурори ўрток Д. А. Усатовнинг З. И. Иброҳимов иш тўхтатилиши шарт-шароитлари билан боғлиқ маселалар доир эвама ахборотига кўра, шу йилнинг 12 майда бу ишда принципсизликка йўл қўйилганлиги партиявий масъулият масаласини кўриб чиқди. У. М. Ботировнага КПСС аъзолиги қарточкасига ёзиш шarti билан қаттиқ айовдор, С. Х. Хусанов ва К. Ҳамдамовга хисоб қарточкасига ёзиш шarti билан айовдор эълон қилинди.

Андижон шаҳар партия комитетининг 1988 йил 23 мартдаги бюроси мажлиси аввалонинга раҳбарлик қилишда йўл қўйган жиддий камчилик-

лари, шарт-молия интизомини қўриб қилишда бузганлиги, Н. Умаров ва Т. Зулунов ўртокларни қўриб ва таъқиб қилиш-ни ташкил этгани ва кейинчалик уларни асосиз сабабларга кўра ишдан бўшатгани, раҳбар бўлиш маънавий ҳуқуқини йўқотгани учун ўрток З. И. Иброҳимовни 2511-автоколонна бошлиғи вази-фасида фойдаланиш мақсадига мувофиқ эмаслиги тўғрисида қарор қабул қилди.

Бу масела илгарироқ область партия комитети томонидан Ўзбекистон ССР Автомобил транспорт министриги собиқ раҳбарлари олди-га қўйилган эди.

Шу йилнинг 8 майда 2511-автоколоннанинг 370 нафар ишчи ва ҳайдовчилари иштирокида ўтказилган йиғилиш ахли З. И. Иброҳимовга ишончсизлик билдириш ва унинг раҳбарлик лавозимидан кетишини талаб қилди. Ўзбекистон ССР Автомобил транспорт министриги 2 июндаги буйруғига кўра у ўз вазисига биноан автоколонна бошлиғи вази-фасидан озод қилинди.

Ҳозирги пайтда автоколонна коллективиде маънавий-психологик муҳит барқарорлашмоқда.

А. НАБЕВОВ,
Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитети секретари.

Мақолада Ўзбекистон ССР Автомобил транспорт ва йўл хўжалиги министригидан қўйилган мазмунда жа-воб келди:

«Ўзбекистон ССР Автомобил транспорт ва йўл хўжалиги министриги босилган «Ишончдан маҳрум бўлди» мақола-сини диққат билан ўр-ганиб чиқди.

Ҳақиқатан ҳам Андижон об-ласть автотрестига қарашли республикавий йирик авто-бус корхоналаридан хисоб-ланган 2511-автоколонна кол-лективи термоқ бўлимавлари ўртасидида социалистик мусо-бақа шартларига кўра техник-иктисодий, молия-хўжалик фоалиятда эришган кўрсат-кичлари учун бир неча йил-лар давомида меҳнат белла-шувига олиб чиқиб, мукофо-ли ўринлари эгаллада ҳам-да министриги, автотранс-порт ходимлари, йўллар қури-лиши касабаси соғим республи-ка комитетининг бирликлда-ги қарорига биноан олиб-деб топилган. Жумладан, ун-га 1981 йилнинг иккинчи квар-тали якунига кўра унинг ирн, 1986 йилнинг унчи кварталда министригининг кўмаки Кизил байроғига берилган, 1986 йил натижасига асосан Ўзбе-кистон Компартияси Марказий Комитети, республика Минис-трлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКМС Марказий Комитетининг кўмаки Қизил байроғини олган. 1984 йил би-ринчи кварталдаги иш якуни-га асосан термоқ корхоналари ўртасидида беллашувда ик-кинчи ўринни эгаллада, 1987 йилнинг унчи кварталда ми-нистригининг кўмаки Кизил бай-роғини олишга эришди. Бу-роқдан ташқари коллектив тер-ст автокорхоналари ўртасидида социалистик мусобақада 1986 йилнинг биринчи квартали ва 1987 йилнинг биринчи квар-талида ҳам мукофотли ўринлар-ни эгаллади.

Амалдаги тартибга кўра автоколонна ишчилари, инже-нер-техник ходимлари ва хиз-матчиларига пул мукофотлари берилган.

Барча турдаги социалистик мусобақанинг якунларини му-воҳама қилиш даврида тер-ст ва бошқа назоратчи орган-лар томонидан ўтказилган текши-риш ҳамда ревизияларда тек-сиротларга қўйиб ёзиш, дав-лат интизомини бузишга йўл қўйилганлиги факти аниқланма-ган.

Мақолада тилга олинган транспорт ишларининг ҳам-ма ва олинган ялли даромадла-рига қўйиб ёзиш, статистика хи-соботларини бузишлар, мод-дий рағбатлантириш фондида-ги фойдаланишдаги бузилишлар-каби салбий фактлар фақат 1988 йилнинг май ойда ми-нистриги комиссияси ўтказган текширишда аниқланди. Бу текшириш Ўзбекистон Ко-митетининг Андижон об-ласть ва шаҳар комитетларининг илти-мосига кўра ўтказилди.

Текшириш натижасида 1986 йил июнида пассажир ташки-ҳамми 129,4 минг пассажир-километрга ошириб ёзилган фаш этилди. 1985 йил пашта йили-термин мавсумида пас-сажир ташкидан қўйилган даромадга 1,6 минг сўм қўйиб ёзилган. 1986 йил тўртинчи кварталда клиентларга хизмат кўрсатишда улардан 4 минг сўм асосиз равишда орткича ҳақ олинди, хисоботларга тиркалган. Жиззах об-ласть совхозларида бажарилган хиз-матга йўл арақлари билан тасдиқланмаган 39 минг сўм,

расмиёлаштирилган авто-нарадрлар бўйича 11,5 минг сўм қўшимча даромад ёзилган. 1986 йил тўртинчи квар-тали даврида планининг ба-жарилиши ҳақидаги хисоботлар 16,5 минг сўмга бузиб кўрсат-илган, 1987—1988 йилларда ҳам шундай камчиликларга йўл қўйилган.

Моддий рағбатлантириш фондидаги пул нормаси ўз-бошимчилик билан белги-ланган оқибатда бир ва бир неча ходимни қайта-қайта, шунингдек хатто корхона кол-лективи состави рўйхатига кирганган шахслар ҳам муко-фотларининг собиқ раҳбарлари ол-ди-га қўйилган эди.

Шу йилнинг 8 майда 2511-автоколоннанинг 370 нафар ишчи ва ҳайдовчилари ишти-рокида ўтказилган йиғилиш ах-ли З. И. Иброҳимовга ишонч-сизлик билдириш ва унинг раҳ-барлик лавозимидан кетишини талаб қилди. Ўзбекистон ССР Автомобил транспорт минис-триги 2 июндаги буйруғига кўра у ўз вазисига биноан автоколонна бошлиғи вази-фасидан озод қилинди.

1986 йилда моддий рағбат-лантириш фондида тевжалан 26,1 минг сўм йил якуни бў-йича коллектив ёзаларига тарқатилиш ўрнига 1986 йил-нинг тўртинчи кварталда жо-рий мукофот тарзида бўлиб берилган. Тўланган тушети-риш хатларига кўра, шу бун-га асос бўлган касабасо-золи активи йиғилишининг прото-кол ҳақиқати тўғри келмади. Шу босидан автоколонна ма-муринга ўз аҳолига кўра шунай қарорга келган деган хулоса чиқариш мумкин.

Хўжалик усулида, плансиз қурилган социал-маънавий об-ектларни (қулб, чойхона, ош-хона) берпо этишга минис-трлар ҳам қандай маблағ ақрат-маган. Шунинг учун бу ишлар назоратга олинмаган. Шу са-бабли юқорида номи келти-рилган комиссия май ойи-да сайлалар билан шуғулланма-ган. Бундан ташқари, бунга оид барча ҳужжатлар (сметалар, хисоб-китоб қозғолари) илгарироқ прокуратура томонидан олинган ва ҳозир Андижон об-ласть прокуратурасида са-қланмоқда.

Министриги коллективсиз-да текшириш якунлари мувоҳа-ма қилиниш ва терстинг хизмат бўлимавлари 2511-автоколонна-нинг ишлаб чиқариш ҳамда молия-хўжалик фоалияти устидан е

ЧОРВАЧИЛИК — УМУМХАЛҚ ИШИ

1988 йил
ноябрь
№ 11

ПУДРАТНИНГ, ИЖАРА МУНОСАБАТЛАРИНИНГ, КООПЕРАЦИЯНИНГ ТУРЛИ ФОРМАЛАРИНИ КЕНГ КУЛАМДА УЗЛАШТИРИШ, УМУМАН КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИНИНГ ТУЛА ХУЖАЛИ ХЎСОБИГА ҲАМДА ЎЗИНИ-ЎЗИ ПУЛ БИЛАН ТАЪМИНЛАШГА УТИШИНИ НИҲОЯСИГА ЕТКАЗИШ — ФЕРМАЛАР МАҲСУЛОТИНИ ЖАДАЛ КўПАЙТИРИШГА ОЛИБ БОРАДИГАН ЭНГ ҚИСҚА ЙЎЛДИР.

(КПСС Марказий Комитетнинг мамлакат агросаноат комплексидagi коммунистларга, фермаларнинг меҳнатчиларига, барча ходимларга хатидан).

ҚИШЛОВ СОЗ ЎТАДИ

Мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга ҳаракат қилаётган совхозимиз чорвадорлари ажойиб меҳнат зафарига эришдилар. Давлатга сўтиб сўтиш йиллик планни ошириб бажарилди. Қабул пунктга 700 тонна ўрнига 740 тонна серқаймоқ сўт топширилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 90 тонна кўп.

Қўлга киритилган муваффақиятни совхозимизнинг Қ. Зоров, И. Бозоровлар мудири қилаётган сўт-товар фермалари таъминладилар. Маъжуд 360 бош соғин сиғирининг ҳар бирини ўртача 2270 килограммдан сўт соғиб олинди. Ж. Мусаева, М. Рўзиева, О. Жўраева, Ш. Бегайиева, Ш. Шерова сингари моҳир соғувчиларнинг ҳар бири ўз бошидаги соғин сиғирлардан 2,5—3 минг килограммдан сўт соғиб олишга эришди.

Сигирлардан бузоқ олиш плани ҳам ошириб адо этилди. Ўтган йилга нисбатан 66 бош кўп бузоқ олинди. Меҳнатсевар чорвадорларининг йил охиригача яна давлатга 100 тонна сўт соғиниб мажбуриятини олдиди. Давлатга сўтиб сўтиш планини ҳам ошириб ўтказди. Шу кунгача қабул пунктларга 365 минг донна ўзига 450 минг донадан кўпроқ тухум топширилди.

Чорвадорларнинг йилни яхши аяқлаб, қишлоғини ҳам муваффақиятли ўтказишга ҳаракат қилмоқдалар.

С. ХУЖАҚУЛОВ,
Қарши районидagi К. Маркс номи колхоз райси.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Китоб районидagi «Шарк юлдази» совхоз чорвадорлари мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун фидорасона меҳнат қилмоқдалар. Чорвадорлар меҳнати янгила ташкил этиш, моллар парварлигини яхшилаш ҳисобига маҳсулот етиштириши тўбора кўпайтириб боришга муваффақ бўлишди. Кунги кеча хўжаликдан хушбар таралиди. Бу ерда қабул пунктларига 440 тонна серқаймоқ сўт топширилди, бу соҳадаги йиллик план мўддатдан илгари адо этилди.

Кўнга киритилган ютуққа Масня Едгорова бошлиқ чорвачилик фермаси коллективни муносиб ҳисса қўшди. Айни кунларда совхозда мажбурият ҳисобига сўт топшириш қизгани. Чорвадорлар йил охиригача яна 30 тонна сўт тайёрлашга аҳд қилдилар. Совхозда гўшт тайёрлаш йиллик плани ҳам ортиги билан ўзлашди. Давлатга планда 123 тонна ўрнига 127 тонна сўтиб топширилди.

С. ИСОМИДДИНОВА,
Китоб райони.

МУСОБАҚАДОШЛАР ИБРАТИ

Октябрь районидagi «Уч гўшт ва сўт тайёрлаш топшириш» совхозда чорвачилик алоҳида эътибор берилмоқда. Чорвадорлар мўл-кўл озуқа жамғариш, молларнинг зотини яхшилаш, уларни зооветеринария қондалари асосида парваришга ҳаракат қилишмоқда. Айниқса, моҳир, ишчан, ташаббускор сўт соғувчи ва молбоқарларнинг бой тажрибасини кенг омма-лаштириш совхоз дирекцияси ва партия ташкилотининг диққат марказида. Шу сабабли

Суратларда: 1. Узро мусобақадор дугоналар Мукаррам Қуролова ва Улбўсин Синдорова. Улар ҳозир ҳар бир сиғирдан кунига 9—10 килограммдан сўт соғиб олишган. 2. Молларнинг доимо тўқ, семиз бўлишига катта ҳисса қўшаётган моҳир механикатор Дусан Сулайқулов. 3. Озуқа тарқатилмоқда. У. Қўшвоқов фотолари.

ИЖАРА—ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ

• Чўпон сўз сўрайди

Мукофот даъвати

Колхозимизда кейинги йилларда жамоат чорвачилигини ривожлантиришда яхши ўзгаришлар рўй бермоқда. Озуқа экинлари майдони йил сайин кенгайиб бормоқда. Ҳосилдорлик кўтарилаётган. СССР Озиқ-овқат программасининг бажарилиши колхозимиз чорвадорларининг диққат-марказида бўлмоқда. Бу борада анча ишлар қилинди. 1987 йилнинг 1 нояб-рига нисбатан 1988 йилнинг ўтган ўйи мўбояинда давлатга гўшт сўтиш 17 тоннага, сўт 320 тоннага, тухум 162 минг донага кўпайди. Бузоқ олиш 162 бошга етказилди. Ўтган йилдан 6 бошга кўпайди. Ҳар бош сиғирдан 2500 килограммдан сўт соғиб олинди, сиғир бошга сўтиб олинган сўт миқдори 292 килограмм олди.

Бугунги кунда чорвачилик соҳасида интенсив методларни қўллаш талаб этилган. Бунинг учун эса мустаҳкам озуқа базаси билан бирга замонавий талабга жавоб берадиган чорвачилик комплексига ҳам эга бўлиш лозим. Шу маънадада колхозимизда 1000 бошга мўлжалланган чорвачилик комплекс қурилиб, фойдаланишга топширилди. Фермада кўл кучи билан бажариладиган юмушлар қисқарди. 80-85 фоиз ишлар механизацияга зиммасига юклатилди. Сигирларни сугоритиш, соғиш, ем-хашакни майдалаб бериш ишлари техника зиммасида.

КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси йўл-йўриқларидан руҳланган чорвадорларимиз бу йил янги марраларни қўллаб меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача қорамоллар сони пландаги 625 бош ўрнига 671 бошга етказилди. Конференция йилида давлатга 40 тонна гўшт, 395 тонна сўт, 168 минг донна тухум сотишга сўз берганмиш. Шунингдек, ҳар бир гоминшдан 2800 килограммдан серқаймоқ сўт соғиб олиш, ҳар ўш бош сиғирдан 85 бошдан соғлом бузоқ олиниши ҳам мўлжалланган.

Давлатга гўшт сўтиш бўйича 10 ойлик план 101 процентга, сўт 110 процентга, тухум эса пландан ортиқ қилиб бажарилди. Колхозимизда илгор сўт соғувчилар сафи йил сайин кўпаймоқда. Жамила Холбоева, Салура Нуримбетова, Назира Латипова сингари сиғир соғувчилар ўзларига беришган гоминшларини аниқ рационал асосида меҳр билан парваришлаб, уларнинг ҳар бирини 2800-3000 килограммдан серқаймоқ сўт соғиб олиш учун интиломоқдалар.

Виламизки, чорвачиликка фан-техника

ютуқларини, меҳнатни ташкил этишининг янги прогрессив усулларини жорий қилмасдан иқтисодий самардорликка эришиб бўлмайди. Шу йил 1 июлдан бошлаб чорвачилик соҳаси хўжалик ҳисобига ўтиб иш юритилмоқда. Ўтган йилнинг 10 ойига нисбатан бу йил 135 минг сўм кўпроқ иқтисод қилинди.

Етарли миқдорда озуқа бирлиги, ем-хашак базаси бўлмаса, кўнглидагидек гўшт, сўт ва бошқа маҳсулотлар ҳам етиштириб бўлмайди. Шу боис, ем-хашак масаласи энг асосий масалалардан бири эканлигини ҳеч қачон унутмаймиш. Бу йил 1701 тонна дағал хашак тайёрланиб, бу борадаги план ортиги билан ўзлашди. 2150 тонна силос бостирилди. 814 тонна беца ги гарамланди. 80 тонна витамин уни тайёрланиб, қишлоғга пухта тарадуд қўрилди.

Биз бу йил билан колхоз чорвачилигини ривожлантириш, уни тўбора рентабелли соҳага айлантириш, аҳолининг чорвачилик маҳсулотларига бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондириш имкониятига эга бўламиз. Яқинда колхозимиз чорвадорлари 1987-1988 йиллар чорва қишлоғини муваффақиятли ўтказиб, маҳсулот етиштириши кўпайтирилганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг фахрий ёрлиги билан тақдирландилар. Бу юксак мукофот бизни янада самарали ишлашга, бу йилги план-топшириқларни ортиги билан бажаришга даъват этилган.

Подачилар, сўт соғувчилар ва механикаторлар, кўйиники, ҳар бир чорвадор ўз зиммасидаги масъулиятини ишчи, шахсий план-топшириқларини сўзсиз бажаришга ҳаракат қилмоқда. Илгорлик номи бизни шунга даъват этилган: Чорвадорларнинг моддий жиҳатдан рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Мунтазам равишда соғувчилар, подачилар ва бузоқбоқарлар иш якунига қараб, моддий ва маънавий рағбатлантирилиб боришмоқда. «Чорвадорлар ўйи»да уларнинг намунали ҳордиқ чиқаришлари учун кулай шароитлар яратиб берилган. Ишонч билан айтганимиз, бу йилги белгиланган юксак марралар албатта эгаланмади.

Умрйор ОЛЛАЗАВРОВ,
Элиқалъага районидagi «Қирққизбод» колхозини бош зоотехниги.

РАҚАМЛАР ТИПИ БИЛАН

Республикаимизда беш йилликнинг ўтган икки давомида: **Гўшт** ишлаб чиқариш 14,1 минг тоннага, **Сўт тайёрлаш** 119,5 минг тоннага ўсди.

Аммо ўтган йил ақоли жон бошига янги истеъмол қилинган 38 килограмм гўштининг 20,7, 187 килограмм сўт ва сўт маҳсулотларининг 137 килограммига зиммасида етиштирилди, холос.

Тармоқда ижара пудрати ривожлана бошлади. Ижарачи чорвадор оила ва зенолар шу йилнинг ўтган ойлари давомида сўт соғиб олишни 1,5 баравар, молларни семиртиришни 2 баравар кўпайтирдилар. Чикки қалайди, ижарачилар даромади ўсди.

Шахсий хўжаликлар гўштининг 50, сўтининг 64, тухумнинг 33 процентини етказиб бермоқдалар.

Аммо Ўзбекистон ССР давлат статистика комитетининг маълумотларига кўра, ҳозирги кунда 169 та хўжаликда қорамол боқилмаётган, 286 та колхоз ва совхозда сиғир йўқ.

Қишлоқдаги хонадонларнинг 40 процентини сиғир боқилмаётган, қарий ярим аҳоли кўй, бешидан бир қисм аҳоли эса ҳеч қандай чорвага эга эмас.

Ўтган йилги республика бўйича ҳар бир сиғирдан соғиб олинган сўт ўртача 2366 килограммин ташкил этган бўлса,да, хўжалиқларнинг 30 процентдан кўпроғида бу кўрсаткич 2000 килограммдан ҳам ошмади.

Илгари удадуборон, ўзини ўтга ҳам, сувга ҳам урадиган қишлоқлари жамиятимизга мос келмайдиганлар, деб ўйлардик. Улар гоҳида танқидга, гоҳида қувғинга учурардилар, қанчалар терғов, суд, тақирининг қурбонлари бўлиб кетдилар. Менимча, уларнинг ҳатолари ишнинг «кўзини» бўлишларида, келажакни кўришларида эди.

Биласизми, «умум манфатини қўлаб ишлаш керак», деган шор байроқ эди, — дейди ижарачи Фарход Файзуллаев. — Аслида умум манфатни ортида шахсий бойлик ортириш тўғрисида шириндадим. Бугун эса давр бошқача... Девоқлар, пардалар олиб ташланди. Маълум бўлдики, умум манфатини мустақамлаш учун шахсий манфатни ҳам рағбатлантириш бориш керак экан. Айни мўдда!

«Фарход Ленин номи колхоз территориясида ферма ташкил этишга киришганда, кўпчиликнинг истисколигига ишонмади. Лекин колхоз правленияси раиси бу йилги «кўйини қор қилиши»га ишонди шекли:

«Илгари чўчқачилик фермаси бўлган жой бор. Эгиз молхона, шунинг ижараси олаксизми? — сўраб қолди ундан. — Бўпти, бир томониде чўчқачилик, иккинчи тарафиде қорамол фермасини ташкил қиламиз. Фарход чўчка болаларини олиш учун югуриб юрганда «катталардан бири: «Овора бўлади-да шу бола, ким ҳам унга 500-600 чўчка берадир», деди. Бироқ интиливан йилнинг қўллаб-қувватловчилар топилди. — Жомбой райониде...

«Ғалабанинг 30 йиллиги» совхоз директори Қувондиқ ака Утаев мард киши экан, — дейди Фарход Файзуллаев. — Бориб ниятимни айтдим. Девров ташкил қилиб берди. Етмаганини одамлардан солиб олишимга кўмаклашди. 600 та чўчка боласининг ҳар килограмми тирик вазнини 1 сўм 80 тишин ҳисобидан сотиб олдим.

Озуқа, ем-хашакни қаредан оласиз? — Колхоз, савдо идораси, сўт маҳсулотлари комбинати билан шартнома тузганимиз. Нақдичон ҳамма касалликларга қарши эмлади. Шу пайтга қадар қирқча яқин чўчка боласи нобуд бўлди. Аммо шунча туғилди ҳам. Ҳозир қиш ташвишини ўйлабмиш. Ленин колхоз фермаси халига қадар ремонт қилган эмас. Яқин кунларда бу иш бошланади, қишга бериб, чўчқалар сони янада кўпайди. Қорамол фермасида ҳам ишлар яхши кетяпти. Аллақачон йилгирга яқин бузоқ олди.

Фойдадан қанчаси давлатга ўтади? — Биринчи йили 5 процент. Кейинчалик 18 процентга чиқади. Биз учун бу оғир эмас.

Яна қандай режалар бор? — Ҳозир Самарқанд шаҳрида, район марказида махсус мағазанинг очмоқчимиз. Чорвачилик маҳсулотлари сотишни ташкил қиламиз. Шунингдек, тансиқ таомлар ошончаси очиб юзасидан санитария-эпидемиология шартномага тузаямиз.

Фарход иш бошлаганини энди уч ой бўлди. Декабрь ойида 60-70 тонна гўшт топширади. Демак, ҳаракат қилса булар экан.

Уч кўнчун фермага келади. Бугунги ишларни таҳлил этади. Хўжақул Умиров, Аслиддин Қурбонов, Алишер Эр-алиевлар билан ишга шўнғишди. — Фойдани нима қиласизлар? — қизибди сўради қўпчилик. — Биринчи галда йилгирга ўй-жой қуриб берамиз, — дейди ферма фарх билан... **Ж. МАМАТОВ,**
«Совет Ўзбекистонки музбири.

РАЙОНДА БИРИНЧИ

Ташлоқ районидagi Карл Маркс номи колхоз паррандабондарлари ажойиб меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар район хўжалиқлари ичида биринчи бўлиб давлатга тухум сўтиш юзасидан йиллик планни мўддатидан илгари бажардилар. — 165 минг 170 донна сара тухум етказиб берилди.

Бу ютуққа товуқларни зооветеринария қондалари асосида парваришлаган Қодирали Худойбердиев, Маҳаммадоб Худойбердиев, Мақсуда ҳамда Умид Худойбердиева каби паррандабондарлар катта ҳисса қўшдилар.

Шу райондаги Маисим Горский номи колхоз сўт-товар фермаси чорвадорлари сўт тайёрлаш ва давлатга сўтиш йиллик планини мўддатидан илгари бажардилар. Ҳозиргача ҳар бош сиғирдан 2890 ўрнига 2950 килограммдан сўт соғиб олинди, давлатга 615,5 тонна маҳсулот етказиб берилди. Бу — пландагидан 500 килограмм кўп, эришилган ғалабага ҳозиргача ҳар бош сиғирдан 2900—3100 килограммдан сўт соғиб олган Ойсулу Холдорова, Зумрад Абдуллаева, Малоҳат Бозорова сингари «оқ чашма» соҳибалари салмоқли улш қўшдилар.

Т. ХОТАМОВ,
Ташлоқ районидagi Карл Маркс номи колхоз агросоҳибини.

Оқдарёлик фермер

Мағлабни қаредан топдингиз? — Банқадан, уч йил мўддатга юз минг сўм сўда беришди. Шунинг бир қисмига 40 та қорамол харид қилдик. Қолгани чўчка болаларини... Домийи ишлаш учун тўрт киши қўшилди. Қўлтан хизматларини меҳнат шартномаси асосида келиб ишловчилар бажаришди. Уларга ўша кунги меҳнатларига ҳақ берилди. Пировард натижа: фойда ет зарарини — ўзлари ҳисоб қилишди. Шу зайл ветеринария врач ҳам топилди. Шартнома бўйича чўчқачиликни биладиган мутахассис қақчириб, ишнинг ташкил қилиш қондаларини ўрганишди. — Узим нефть маҳсулотлари базасида ишлайман, — дейди Фарход. — Фермага сахарлаб келамен. Йилгитларга сотиб оламиз. Ҳозир жамғаримиз қишга етарли. РАПО рақбарларини учрашдик. Энди Ленин номи колхоздан 20-25 гектар ерни ижарага олаёلمиз. План бўйича бир гектар ердан қанча ҳақ олиш мўлжалланган бўлса, шунини тўлаёмиш. Озуқани ҳам ўзимиз етиштирамиз. — Ҳозир аҳвол қалай? — Ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Чўчқаларнинг ўртача тирик вазни 100 килограммдан ошди. Декабр ойига бориб 120-150 килограмм бўлган гўштга топширамиз. Бу йилнинг чамалаб кўраевини Девлетдан қеришимиз бир йилда ўзганимиз ва анча фойда қўришимиз аниқ. — Тўғри, чўчқалар тез семиради, аммо тез касалланади ҳам, шундайми? — Фермага сахарлаб келамен. Йилгитларга сотиб оламиз. Ҳозир жамғаримиз қишга етарли. РАПО рақбарларини учрашдик. Энди Ленин номи колхоздан 20-25 гектар ерни ижарага олаёلمиз. План бўйича бир гектар ердан қанча ҳақ олиш мўлжалланган бўлса, шунини тўлаёмиш. Озуқани ҳам ўзимиз етиштирамиз. — Ҳозир аҳвол қалай? — Ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Чўчқаларнинг ўртача тирик вазни 100 килограммдан ошди. Декабр ойига бориб 120-150 килограмм бўлган гўштга топширамиз. Бу йилнинг чамалаб кўраевини Девлетдан қеришимиз бир йилда ўзганимиз ва анча фойда қўришимиз аниқ. — Тўғри, чўчқалар тез семиради, аммо тез касалланади ҳам, шундайми? — Фермага сахарлаб келамен. Йилгитларга сотиб оламиз. Ҳозир жамғаримиз қишга етарли. РАПО рақбарларини учрашдик. Энди Ленин номи колхоздан 20-25 гектар ерни ижарага олаёلمиз. План бўйича бир гектар ердан қанча ҳақ олиш мўлжалланган бўлса, шунини тўлаёмиш. Озуқани ҳам ўзимиз етиштирамиз. — Ҳозир аҳвол қалай? — Ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Чўчқаларнинг ўртача тирик вазни 100 килограммдан ошди. Декабр ойига бориб 120-150 килограмм бўлган гўштга топширамиз. Бу йилнинг чамалаб кўраевини Девлетдан қеришимиз бир йилда ўзганимиз ва анча фойда қўришимиз аниқ. — Тўғри, чўчқалар тез семиради, аммо тез касалланади ҳам, шундайми? — Фермага сахарлаб келамен. Йилгитларга сотиб оламиз. Ҳозир жамғаримиз қишга етарли. РАПО рақбарларини учрашдик. Энди Ленин номи колхоздан 20-25 гектар ерни ижарага олаёلمиз. План бўйича бир гектар ердан қанча ҳақ олиш мўлжалланган бўлса, шунини тўлаёмиш. Озуқани ҳам ўзимиз етиштирамиз.

• Фермаларда вазият қандай? Моли тўқнинг—кўнгли тўқ

ЎЗБЕКИСТОН ССР СТАТИСТИКА ДАВЛАТ КОМИТЕТИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

Республикаимизда барча колхозлар, совхозлар, хўжаликлар оро ҳорқоналар ва бошқа давлат хўжалиқларида 9 ноябга қадар ҳаммаси бўлиб пландаги 5017,4 минг тонна ўрнига 5140,4 минг тонна дағал хашак жамғарилиб, бу борадаги план 102,5 процент адо этилди. Сирдарё, Сурхондарё, Фарғона, Хоразм,

Наманган, Бухоро областлари меҳнатчилари зиммаларига олган топшириқларини анча ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар. Қорақалпоғистон автоном республикаси, Андижон, Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент областларида эса озуқа жамғариш планлари ҳануз ўдаланишгани йўқ.

Умуман, план бажарилган бўлса-да, юқорида номлари келтирилган областларда йўл қўйилган суस्ताшлик туфайли республикаимизда жами тайёрланган озуқа миқдори ўтган йилдагидан анча кам бўлди. Шу билан бирга топшириқнинг озуқа турлари бўйича адо этилиши ҳам талабга жавоб берайди. Масалан, бирорта область пичан тайёрлаш плагини бажара олмади. Биргина Қашқадарё областида 375,2 минг тонна ўрнига атиги 200,6 минг тонна пичан бостирилди. йил бўйи молларни керакчилик билан боққан чорвадорларнинг меҳнат натижалари кўнглидагидек бўлишини тажриба кўрсатган. Шундай бўлса-да, жуда кўп бўлган деярли барча ферма ва совхозда озуқа жамғарилиши! Уларнинг тур, сифати талабга жавоб берайми!

Бир неча баробар ошириб бажарилди. Натичада республика бўйича бу борадаги план 4 баробар ошириб адо этилди. Лекин шунга қарамай, бу миқдор ўтган йилги жамғаришдан шундай озуқанинг 98,6 процентини ташкил этади, холос.

Силос моллар маҳсулотларини оширишда рационал муҳим компонент ҳисобланади. Уни етарли миқдорда бостириб, тўғри сажлаш натижасида йил бўйи молларни керакчилик билан боққан чорвадорларнинг меҳнат натижалари кўнглидагидек бўлишини тажриба кўрсатган. Шундай бўлса-да, жуда кўп бўлган деярли барча ферма ва совхозда озуқа жамғарилиши! Уларнинг тур, сифати талабга жавоб берайми!

САМАРА

ҒАЛАБА РАЙОН АГРОСАНОАТ БИРЛАШМАСИ КЕНГАШИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ М. ОТАБЕКОВ ХАБАР ҚИЛАДИ:

Бу йил районимизда меҳнатни ташкил этишнинг илгор усуллари — хўжалик ҳисоби, коллектив, бригада, оила ва ижара пудратиди ишлашга алоҳида эътибор берилди. Ҳаммаси бўлиб 248 та пудратчи бригада ишладилар. Илгари пудрат зенолари эса 717 тага етди.

Бу усул чорвачиликда ҳам яхши самара бериши тажрибада исботланди. Ҳозир тармоқда 47 бригададан 27 таси коллектив пудрат асосида ишламоқда. 13 оилавий ижарачи пудратчилар чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Районимиздаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалиги, Калинин номи совхоз, «Огонёк» совхоз-заводи, «Заря коммунизма» колхозларида бу борада катта ишлар қилинди. Айни пайтда хўжаликларда 449 бош қорамол ижара пудрати асосида ишлаётган аҳолига бўлиб берилган. Жумладан, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалигида 186 бош, «Москва» колхозида 80 бош, «Ленинград» колхозида 40 бош, «Огонёк» совхозида 83 бош, «Победа» колхозида 30 бош қорамол ижарачилар ихтиёрига топширилди. Волков номи совхозда эса шу йилнинг охиридан бошлаб чорвачиликни тула ижара пудратига ўтказиб мўлжалланиётган.

Ҳисоб-китобларнинг кўрсатишича, чорвани ижарага ўтказиш хўжалиқлар учун ҳам яхши, ижарачилар учун ҳам фойдали. Маҳсулот таннарихи кескин қамалиб, сифати ошмоқда. Яқин келажакда чорвачилик бутун районимиз бўйича рентабелли соҳага айланиши, муқаррар.

«Известия ЦК КПСС» журналига обуна бўлинг

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ахборотлари янги ойлик ахборот журнали «Известия ЦК КПСС»га обуна қабул қилиш бошланди. КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюросининг қарорига мувофиқ бу журнал 1989 йил январдан чиқа бошлайди.

Партиянинг янги журнали В. И. Ленин ҳаётига чоғида нашр этилган «Известия ЦК РКП (б)» журналининг аъёналари, XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг КПСС сиёсатида рўй-ростилик ва ошқоралиқни куйайтириш, партиянинг олий органлари ва унинг бошқа бўлиmlари иши тўғрисида коммунистларни, мамлакатнинг барча меҳнатқилларини кенг баҳардор қилиб бориш ҳақидаги талабларига амал қилади.

Журнал саҳифаларида партия олий органларининг қарорлари, Марказий Комитет Пленумларининг материаллари, шунингдек кенг муҳомамага қўйилган партия ва илтимой ҳаётнинг муҳим масалаларига доир қарорларнинг лойиҳалари расмий равишда эълон қилинади. Янгилик обуна нархини ўзгартирмаган ҳолда ҳар йили журналнинг учтагина махсус қўшимча сонини чиқариш, шунингдек заруратга қараб обуна йўли билан ва чакана савдо орқали тарқатилган партия ҳужжатлари тўпламлари ва кутубхоначаларини журналга пулди йлова қилиб чиқариш кўзда тутилмоқда.

Журнал Марказий Комитет, унинг Сийёсий бюроси, Марказий Комитет комиссиялари бўлимлари кундалик фаолияти тўғрисида коммунистларни кенг жамоатчилик мунтазам баҳардор қилиб боради. КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган муҳим мажлислар, кенешлар ва учрашувлар стенограммаларини босиб чиқаради.

«Известия ЦК КПСС» журнали партияда, ҳам марказда, ҳам жойларда қайта қўриш қандай бораётганлиги, партия аппаратининг янги структураси, КПСС Марказий Комитети, республика ва маҳаллий партия комитетлар раҳбарлари тўғрисидаги материалларни эълон қилади. Партия ходимларини сайлаш ва тайинлаш тўғрисида мунтазам хабар қилиш, уларнинг тарбияси ҳолини эълон қилиш режалаштирилмоқда. Партия ташкилотларида хабарлар журнал материаллари орасида муҳим ўрни тутади.

Журналда КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюросининг 30-40-йиллар ва 50-йилларнинг бошларида даврда ўз берган репрессиялар билан боғлиқ материалларни қўшимча равишда ўрганиш комиссиясининг ҳужжатлари, шунингдек КПСС Марказий Ревизия комиссияси ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетини қўриб чиқариш масалалари ҳақидаги хабарлар ёритилади.

Партия бюджетининг аҳоли, унинг даромадлари ва харажатлари моддалари тўғрисидаги, партиянинг марказий муассасалари фаолияти, партия маъбулотининг ривожланиши, партия кадрларини тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ишлари тўғрисидаги ахборотларини босиб чиқариш кўзда тутилмоқда.

Журнал КПСС Марказий Комитетида келатган хабарлар кенг ёрилади. Янгилик ҳаётининг энг актуал масалаларини юзасидан Марказий Комитетга граждандарнинг айрим хабарлари, шунингдек меҳнатқилларнинг мактублари ва оғзаки мурожаатлари обзорларини эълон қилиш режалаштирилган. Журнал КПСС Марказий Комитети секретари ва Марказий Комитет бўлимлари раҳбарларининг мактубларида кўйилган муаммолар юзасидан энг муҳим тошпириқлари, шунингдек ана шу муаммолар муносабати билан қабул қилинган қарорлар ҳақида хабар қилиб боради.

«Известия ЦК КПСС» журналида партия армиядан олгинан, аввало КПСС Марказий Комитети архивидан олгинан материалларга катта ўрн ажратилади. Журналда социалistik қурилишнинг энг муҳим тарихий воқеаларини, партия ва совет жамияти ҳаётидаги бурилиш босқичларини ақс эттирувчи ҳужжатлар, тарихий, аналитик обзорлар, фотосуратлари мунтазам эълон қилиш кўзда тутилмоқда.

Журналда энг янги эълон қилинган кўнгина ҳужжатлар — мажлисларнинг стенограммалари, партия ва совет давлати раҳбар арбобларининг нутқлари, доқдалари, фармойишлари, стенограммалари, мактублари, эсдадиллари билан, Я. М. Свердлов, Ф. Э. Дзержинский, М. В. Фрунзе, С. М. Киров, Н. И. Бухарин, А. И. Риков, И. В. Сталин, Г. Е. Зиновьев, Л. Б. Каменев, М. И. Калинин, А. М. Коллонтай, Е. Д. Стасова, В. В. Куйбишев, Г. К. Орджоникидзе, В. М. Молотов, А. И. Микоян, К. Е. Ворошилов, Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев ва бошқаларнинг архивларидан олгинан материаллар билан танишдилади. Журналда Н. К. Крупская, А. В. Луначарский, А. М. Горький, М. А. Шолохов, Б. А. Булгаков, И. Г. Эренбург, Д. Бедный, Н. И. Вавилов, Е. В. Тарле, П. Л. Капица, Р. Роллан, Л. Фейхтвангер, совет ва жаҳон маданияти бошқа арбобларининг партия Марказий Комитетига юборган, ҳали эълон қилинмаган мактубларини босиб чиқаради. Партия архивларининг ўрганиш чоғида топишган бошқа ҳужжатлар ҳам эълон қилинади.

«Известия ЦК КПСС» журнали 20 босма лист ҳажмида бўлиб, ҳам мамлакатимизда, ҳам чет элларда обуна ва чакана савдо орқали тарқатилади. Журнал ҳар бир сонининг нархи — юзча муқовалиси — 1 сўм, қалин муқовалиси — 1 сўм 50 тишин. Бир йиллик обуна баҳоси: юзча муқовалиси — 12 сўм (обуна индекси 70417), қалин муқовалиси — 18 сўм (обуна индекси 70418). Обуна ҳар бир алоқа бўлимида энг исоматлиқ матбуот тарқатувчилар орқали 15 декабргача қабул қилинади.

• Виз—интернационалистлармиз

Тошкентдан аэзолаб учдик, самолётимиз ропа-роса уч соатдан сўнг Грознийга—Чечено-Ингуш АССР пойтахтига кўчиди. Аммо йўлимиз давом эттириш керак эди. Бизни Шимолий Осетияда кўтириб олди. Юлқаримизнинг машиналарга орта бошландик. Узоқдан икки нафар ҳарбий кўриди. Улар олдимизга келиб сўради: — Сизлар Ўзбекистонданмикисизлар? — Ҳа.

— Танишиб қўйлик: майор Лев Васильевич Соцура, катта лейтенант Владимир Семёнович Данилов.

Мен Шимолий Осетия обласъ партия комитети тақлифига биноан автоном республикага келган Ўзбекистон ССР делегацияси (истефодаги генерал-лейтенант, Ўзбекистон уруш ва меҳнат ветеранлари кенаш президиумининг аъзоси Б. Ҳ. Сирожиқдинов, «Главташнестрой»га қарашли 4-қурилиш трестининг бригада бошлиғи Ю. М. Социлов, шоёр Раим Фархадий, ўқитувчи, интернационалист жангчи, Қизил Йўлдаш ордени нишондори Ж. А. Солиҳов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Қизилархон Дўстмухамедова, артист Р. Акбарбоев)ни таништирдим.

Аэропорт буфетидеги ношустдан сўнг иккита чаққон «УАЗ-469» машинасида йўлга чиқдик. Машиналарнинг сержантлар Темур Гурдишайе ва Гурам Ақоеви моҳирлик билан бошқарди. Уларнинг ёнида катта лейтенант Владимир Данилов ўтирди. У украин бўлиб, асли Винница обласидан. Тошкент олий таълим юртининг битирган.

— Хуллас, Тошкентини ҳам, Чирчиқни ҳам яхши биланман, — дейди ҳикоятсиз давом этиб Волюда. — Ҳозир Оржоникидзе шаҳридаги хизмат қилмоқдам. Визнинг қисмида Ўзбекистонлик Ингитлар кўп. Янгановлар ва сийёсий таъбирларлик аёлларидан бир қанчаси айётини муамма билан — Нипон районидан Карл Маркс номли совхоздан меҳнат қилувчи, сержант Алишер Тўшпулатов, Ворошилов районидан оидий жангчи Муҳиддин Хайруллаев, Самарқанд райондан танк командири, кичик сержант Комилжон Сувонов, Фарғона райондан танк командири сержант Исмоил Ҳайдаров ва бошқалар.

— Виласиниз, сизларнинг Ингитларнинг ансарияти меҳнатсавар, ҳар нарсига қизиқувчан, топириқни сўзсиз бақарадиган ёшлар, — деди офицер. — Бироқ улар хизмат қилувчи ва ҳарбий қисмининг аҳамиятига алоҳида эътибор берилган. У ҳақиқий интернационализм мактаби бўлиши керак. Шу муносабат билан ҳарбий кадрлар, шахсий состав партия

ва номсомол ташкилотларини интернационал тарбия бўйича сийёсий, таъкилотчилик ва мафсуравий ишларни қайта қўриш талаб қилинади. Биз ҳарбий бўлимларида бўлганимизда шу нарсаларни бўлидик, жангчиларини интернационализм руҳида таъбирлаш неғизда асосан Муҳиддин Хайруллаев, кабардин-болқорлик сержант Али Ботиоров, тошкентлик меҳнат қайдоғчи Райрат Нурмаатов, чимкентлик старшина Абдували Абдуқолиқов, чим бойлик механик қайдоғчи Ахласбой Урубоевлар моҳирлик қўриштилар.

Республикамиз делегацияси аъзолари интернационал тарбия муаммолари бўйича ўтказилган «Давра сўхати»да, сийёсий машғулотларда, ҳарбий хизматчилар уштарган концертда қатнашдик. Ҳарбий хизматчиларнинг кўндан-кўп саволлари жаваб қайтардик. Соғга-салом ҳади қилдик, газета ва журналларини, ёзувчилар дастхатлари битилган китоблар инъом этдик.

Сафаримиз тўғрисида республика газеталарида ва округнинг газетасида, Шимолий Осетия телевидениси ва радиоси орқали хикоят қилиб бордик. Аниқ пайтда автоном республика журналистлари билан учрашдик. Ардон шаҳрига бориб, қардошлик қабристонини зиёрат қилдик. У ерда Улуг Ватан уруши йилларида Оржоникидзе шаҳрини ҳимоя қилишда ҳалок бўлиб қийишлар дафт этилган. Улар орасида М. Абдурахмонов Д. Абдуллаев, К. Ортинков, А. Хатамов, К. Худойкулов, М. Йўлдошев каби аячигина Ўзбекистонлик жангчилар бор.

Оржоникидзе шаҳридаги олий ҳарбий билми юртлида, уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгашида ўтказилган учрашувлар ҳам нийхотда қизилари бўлиди. Биз бир фикрга келидик: интернационал тарбиядаги муаммоларни кўп жиҳатдан ҳарбий кадрларнинг сийёсий, профессионал билимидонлиги боғлиқ. Обшар ва прапорщиклар, миллатлараро муносабатда ўзлари нурат бўлишлари, СССР халқларининг миллий ҳис-туйғуларини ва аъёналарини чуқур хурмат қилишлари лозим.

...Хайрлашдик дамлари ҳам етиб келди. Ўзбекистонлик жангчилар қаришдош уруғларига ётади мактубларини бериб қўйишни илтимос қилидик. Улар республикамиз шаънига муносабат хизмат қилгани, ҳарбий бурчимизни шараф билан бақарганимиз деб, Ўзбекистон меҳнатқилларини қатъий ишнатиришни сўрадик.

Г. НЕКЛЕССА, «Муҳбир» журнали редактори.

— Аҳди яшаймиз, — дейди К. Сувонов. — Хизматининг иккинчи йили кетати Бизда «бувачилик» йўқ. Ҳар қандай англоамерикановчилик, баҳсларга ўша заҳоти чек қўямиз. Ҳатто, айтлик, ўйув машғулотлариде нимизи юришмаган чоғда ҳам бир-биримизга бақаримиз. Ансиҳа, юта ёрдам беришга, қўллаб-қувватлашга ҳаракат қиламиз, Совет Армияси сафарлариде хизмат қилиш давомида мен ҳам билан бирга юрган Ингитларнинг аъёналари ва урф-одатлари ҳақида кўп нарсани билдик олдим. Энг муҳими — дўстларни хурмат қилиш, улардаги мавжуд нуқсонларни хотира солимаслик, ансиҳа, қотиржамлик билан, нафсониятига тегмай уларни барқараф этиш — бизнинг мақсадимиздир.

Тоғ дарасидеги полигонда ўтказилган машғулот Ингитларнинг бир-бирларини қандай қўллаб-қувватлаётганликларини кўрдик. Тоғларда тангчилар ва мотобчилар

Т. ТАСС АХБОРОТИ
1988 йил 23 ноябрь куни Москва вақти билан соат 6 дан 57 минут ўтганда Совет Иттифоқида Семипалатинск районидеги полигонда қуввати 20 килотоннагача бўлган ер ости ядро портлатиши ўтказилди.

Мазкур синов ядро портлатиши физикаси соҳасидеги тадиқотлар натижаларини таъшириш мақсадида ўтказилди. Синов райониде ва полигондан ташқарида радиация вазияти нормал даражада.

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

20.30 — Хаврля тул, юччин-тойлар 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ешлик куйлаиди ва рақсага тушади. 21.30 — Время. 22.05 — Қай, та кўриш прожектори. 22.15 — «Анна Павлова». Вадий фильм. 3-серия. 23.10 — Янгиликлар. 16.00 — «Пан Клякса»нинг «савҳати». Вадий фильм. 2-серия. 17.20 — Телефильм. 17.30 — Виология. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Китоб — бизнинг дўстимиз.

матнинг дастлаби ойларида ача қийналишати. Баъзилари жисмоний жиҳатдан яхши тайёрларлик қўришмаган. Айримлари рус тилида нўмонлик қилишди. Учтинчлари бўлса, иккаловида ҳам машаққат чектишти. Топшириқлар эса мураккаб. Ҳам километрик масофани тез югуриб ўтиш, тўқинла ун икки марта қўрилади, ишонини аниқ олиш, узоққа сакраш керак.

Терминалда бирлини мунтазам мустаҳкамлаб бориш зарурати, шахсий составда заруриятларини ва интернационалист эътиқиди шакллантириш, ўзининг кўп миллатли Оса-Ватанидан фخرлиқни ҳис-туйғуларини, мамлакат мудофаасига тайёргарлик даражасини ошириш ётади.

«Аҳди яшаймиз, — дейди К. Сувонов. — Хизматининг иккинчи йили кетати Бизда «бувачилик» йўқ. Ҳар қандай англоамерикановчилик, баҳсларга ўша заҳоти чек қўямиз. Ҳатто, айтлик, ўйув машғулотлариде нимизи юришмаган чоғда ҳам бир-биримизга бақаримиз. Ансиҳа, юта ёрдам беришга, қўллаб-қувватлашга ҳаракат қиламиз, Совет Армияси сафарлариде хизмат қилиш давомида мен ҳам билан бирга юрган Ингитларнинг аъёналари ва урф-одатлари ҳақида кўп нарсани билдик олдим. Энг муҳими — дўстларни хурмат қилиш, улардаги мавжуд нуқсонларни хотира солимаслик, ансиҳа, қотиржамлик билан, нафсониятига тегмай уларни барқараф этиш — бизнинг мақсадимиздир.

Тоғ дарасидеги полигонда ўтказилган машғулот Ингитларнинг бир-бирларини қандай қўллаб-қувватлаётганликларини кўрдик. Тоғларда тангчилар ва мотобчилар

Т. ТАСС АХБОРОТИ
1988 йил 23 ноябрь куни Москва вақти билан соат 6 дан 57 минут ўтганда Совет Иттифоқида Семипалатинск районидеги полигонда қуввати 20 килотоннагача бўлган ер ости ядро портлатиши ўтказилди.

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

20.30 — Хаврля тул, юччин-тойлар 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ешлик куйлаиди ва рақсага тушади. 21.30 — Время. 22.05 — Қай, та кўриш прожектори. 22.15 — «Анна Павлова». Вадий фильм. 3-серия. 23.10 — Янгиликлар. 16.00 — «Пан Клякса»нинг «савҳати». Вадий фильм. 2-серия. 17.20 — Телефильм. 17.30 — Виология. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Китоб — бизнинг дўстимиз.

Мазкур синов ядро портлатиши физикаси соҳасидеги тадиқотлар натижаларини таъшириш мақсадида ўтказилди. Синов райониде ва полигондан ташқарида радиация вазияти нормал даражада.

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ДИҚҚАТ!

Илмий-техника ишламалари, гоьлари ва тақлифлари муаллифларига ёрдам қўриатиш, уларнинг ижодий режаларини амалда ошириш мақсадида озин-овдат санати Бутуниттифоқ илмий-техника жамияти республика бошқармаси

«СредаНИПКИлмийтехпром» институти қошида «ЖАМОАТЧИЛИК ҚАБУЛХОНАСИ»

ТАШКИЛ ЭТДИ
«Жамоатчилик қабулхонаси»га илмий, инженер-техник ходимлар, ишчи-новаторлар ва бошқа мутахассислар ҳар ойнинг иккинчи ва тўртинчи чоршанба кунлари соат 17 дан 19.00 гача қуйдаги адресга ёрдам сўраб мурожаат қилишлари мумкин: 700011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 9-уй. «СредаНИПКИлмийтехпром» институти, 2-хона.

Ўзбекистон ССР Маданият вазирлигини
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
Кафедралар бўйича вақат вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Доцент (2): маданият-оқартов ишлари назарисига ва методикаси;
катта ўқитувчилар (4);
Оркестр дирижерлиги ўқитувчиси
Режиссура ва актёр маҳорати: доцент (1,5 ставка), катта ўқитувчи, ўқитувчи.
ҚУНИДАГИ ВАЗИФАЛАРИ ЭЪЛАЛЛАШ УЧУН
Режиссура ва актёр маҳорати: катта ўқитувчи.
Конкурс муддати — 30 ноябрда.

Кўйилдаги адресга мурожаат қилинсин: 700164, Тошкент шаҳри, Высокопольный массиви, сектор 3, 127 «а» уй. Телефонлар: 62-04-63, 62-03-23.

ВАСХНИЛ
Ўрта Осие бўлимининг
ГЎЗА СЕЛЕКЦИЈАСИ
ВА УРУЧИЛИГИ
БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
пахта уруғчилиги ва пахта мутагенези
лабораториялари бўйича кичик илмий ҳодимлар (илмий дархастаси)
ВАКАНТ
ВАЗИФАЛАРИГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Конкурс муддати — 2 декабрда.
Адрес: 702147, Тошкент обласи, Оржоникидзе райони, Салор посёлкиси.

БУТУНИТТИФОҚ
ЭКОНОМИКА ЖАМИЯТИ
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКА
ПРАВЛИЕНИСИ
бош директорлар (директорлар) ва уларнинг ўринбосарлари, республика корхоналари, ташкилотлари, министрликлар ва идоралар бошқаруви аппаратларининг бош мутахассислари ва мутахассислар (ОМТС, ПЗО, бухталарчи, молия бўлими, ОК, ОТБЗ, цехлар, участкалар, сменалар раҳбарлари ва мастерлар) учун
МУНТАЗАМ ИШЛАВ ТУЛДИРАДИ ПУЛЛИК КУРСЛАР
ТАШКИЛ ЭТАДИ
1-группа машғулотлари — группалар ташкил этилган сўнг бошланади.
Адрес: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48-уй, II-қavat, 16-хона. Телефон: 33-73-54.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКА
ГИДРОМЕТЕРОЛОГИЯ
БОШҚАРМАСИ
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ
«ЎЗГИДРОМЕТ»НИНГ ДАВЛАТ ИНСПЕКЦИЈАСИ
ТУГАТИЛДИ
Давлолар 1988 йилнинг 25 ноябргача қуйдаги адресда қабул қилинади: 700052, Тошкент шаҳри, Обсерватория кўчаси, 72-уй. Телефонлар: 33-95-98, 33-61-80.

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР
ДИҚҚАТИГА!
Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг «Узотир» трестига қарашли 1-ҚУРИЛИШ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ
ТУГАТИЛДИ
Давлолар 27 ноябргача қуйдаги адресда қабул қилинади: 700148, Тошкент шаҳри, Файзобод кўчаси, 46-а-уй.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКА
ГИДРОМЕТЕРОЛОГИЯ
БОШҚАРМАСИ
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ
«ЎЗГИДРОМЕТ»НИНГ ДАВЛАТ ИНСПЕКЦИЈАСИ
ТУГАТИЛДИ
Давлолар 1988 йилнинг 25 ноябргача қуйдаги адресда қабул қилинади: 700052, Тошкент шаҳри, Обсерватория кўчаси, 72-уй. Телефонлар: 33-95-98, 33-61-80.

Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси коллективини қатна илмий муҳаррир, филология фанлари кандидати Д. Файзиевага оғаси, Ўзбекистон ССР халқ аъзусини
Раҳмат
ФАЙЗИЕВНИНГ
вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия ифтор қилади.

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

«Совет Ўзбекистонининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади».

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

ГИМНАСТИКА: МУНОСЫБ НОМЗОДЛАР

Республика пойтахтининг йирик спорт маскани — марказий «Юбилей» спорт саройида уч кун давом этган мусобақа нийхосига етди. Усмиларнинг мамлакат биринчилиги мурасиси бахсларга, мураккаб харакаتلарга бойлиги билан юксак баҳоланди. Спорт мастери, мастерликка номзод ва биринчи разрядликлар учун алоҳида программа бўйича мусобақанинг ташкил этилиши ўзига хос хескинига сабаб бўлди. Икки гимнастикчи биринчи марта янги ва мураккаб харакаتلари бақарди. Чунки Ленинградлик Светлана Козлова брусдан сакраб тушиш бўйича уч салтонини шундай бақардики, задала қарсақлар ингради. Унинг қичиши 19,55 балл баҳоланди. Шунингдек, унинг таяниб сакрашдаги машқари ҳам ана шундай ҳоҳага лойик қўрилди. Тошкентлик спорт мастери Виктор Никитин махсус дипломани қўлга киритди. У эркин машқарини бақаришда юқори нати-

жа қўрилади. Лекин харакатлардаги андак ноаниқликлар гоғлибик супасига кўририлиш учун имкон бермади. Воронежлик Александр Козливанов галабе нашдасидан баҳраманд бўлди. У шунингдек, брусда ва кўпураш машқариде ҳам муваффақият қозонган эди.

Қизларнинг қичишлари нафосатга бой бўлди. Бу сафар одессалик Людмила Стовачева эркин машқарини бақариш ва спорт тўсинидаги қичишлари бўйича жами 77,05 балл тўлади. Спорт мастерликка номзодлар орасида тошкентлик Оксана Чусовитина билан Елена Левочкина муваффақият қозонди. Улар биттадан олтин ва кумуш медалига эга бўлиди. Усмиларимиздан Ренес Галимов кучликлар сафида бўлишга харақат қилди. Биринчи разрядликлар ўртасида фарғоналик Татьяна Гендлер кўпкўраш бўйича мукофоти учинчи ўринни эгаллади. Шундай қилиб Тошкентда ўтказилган мусобақа билан спортнинг мажкур тури бўйича мавсумга яқин ясади. Айтиш лойик гимнастикчиларнинг набаватдеги Олимпикдага тайёрларлик тўрт йиллик бошланди. Мута-

хассислар мусобақа иштирокчилари орасидан бўлжак олимпикдачиларни тарбиялаш ни мўлжаллашмоқда.

ВЕЛОПОЯГА: МАРРАДА БИРИНЧИ

Термиз яқинида касаба союзулари қў